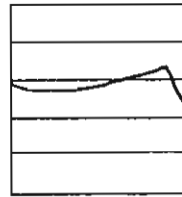

4.1.2 สัทลักษณะที่ 2 เป็นเสียงขึ้น-ตกตอนท้าย ซึ่งปรากฏในระบบวรรณยุกต์ย่อยแบบที่ 4 ของระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียงเท่านั้น โดยมีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่เสียงกลาง^๑ จากนั้นขึ้นสู่เสียงกลางสูงแล้วตกลงสู่เสียงกลาง [3^๔3] ดังปรากฏในภาพแสดงสัทลักษณะต่อไปนี้

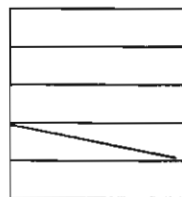
[3^๔3]

สัทลักษณะที่ 2

4.2 วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตาย ปรากฏทั้งในพยางค์ตายสระเสียงยาว และพยางค์ตายสระเสียงสั้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.1 วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงยาวนั้นพบว่ามี 2 สัทลักษณะ ดังนี้

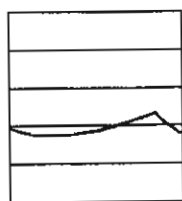
1. สัทลักษณะที่ 1 ของวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงยาวปรากฏในระบบวรรณยุกต์ทั้ง 2 ระบบ มีสัทลักษณะเป็นเสียงตก โดยมีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่เสียงกลางต่ำ^๑ ตกลงสู่เสียงกลางต่ำ [2^๒2] ดังปรากฏในภาพแสดงสัทลักษณะต่อไปนี้

[2^๒2]

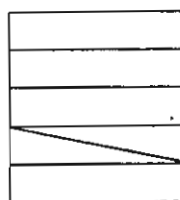
สัทลักษณะที่ 1

2. สัทลักษณะที่ 2 ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงยาวนี้ปรากฏในระบบวรรณยุกต์ย่อยแบบที่ 4 ของระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียงเท่านั้น มีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น-ตกตอนท้าย โดยมีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่เสียงกลางต่ำ^๑ ขึ้นสู่เสียงกลางจากนั้นตกลงเล็กน้อยในตอนท้ายสู่เสียงกลางต่ำ [2^๒32^๑] ดังปรากฏในภาพแสดงสัทลักษณะต่อไปนี้

 $[2^{\wedge}32^{\wedge}]$

สัทลักษณะที่ 2

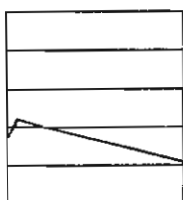
4.2.2 วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงสั้น พบว่า มีสัทลักษณะเป็นเสียงตกในทั้ง 2 ระบบวรรณยุกต์ โดยมีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่เสียงกลางต่ำ^๕ ตกลงสู่เสียงกลางต่ำ $[2^{\wedge}2]$ ดังปรากฏในภาพแสดงสัทลักษณะต่อไปนี้

 $[2^{\wedge}2]$

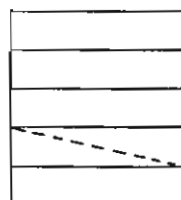
สัทลักษณะ

5. วรรณยุกต์ที่ 5 เกิดในโครงสร้างพยางค์ 2 ประเภท คือ

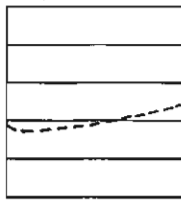
5.1 วรรณยุกต์ที่ 5 พยางค์เป็น ของระบบวรรณยุกต์ทั้ง 2 ระบบ มีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น-ตก ซึ่งระดับเสียงอยู่ในช่วงของเสียงกลางต่ำ^๕ ขึ้นสู่เสียงกลาง จากนั้นตกลงสู่เสียงกลางต่ำ $[2^{\wedge}32]$ โดยมีการแปรของเสียงเป็น 3 เสียง คือ 1. เสียงตก $[2^{\wedge}2]$ 2. เสียงขึ้น $[2^{\wedge}3]$ และ 3. เสียงระดับ $[22]$ ดังปรากฏในภาพแสดงสัทลักษณะต่อไปนี้

 $[2^{\wedge}32]$

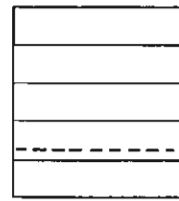
สัทลักษณะ

 $[2^{\wedge}2]$

รูปแปรที่ 1

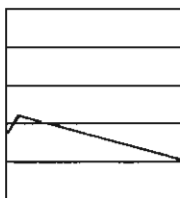

[2³]
รูปแปรที่ 2

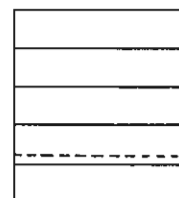

[22]
รูปแปรที่ 3

5.2 วรณยุกต์ที่ 5 พยางค์ตายสระเสียงยาวของระบบวรณยุกต์ทั้ง 2 ระบบ มี สัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น-ตก และมีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่เสียงกลางต่ำ^๕ ขึ้นสู่เสียงกลางจากนั้นตกลงสู่เสียงกลางต่ำ [2^๓32] เช่นเดียวกับสัทลักษณะของเสียงวรณยุกต์ที่ 5 พยางค์เป็น แต่มีการแปรของเสียงเป็นเสียงระดับ [22] ดังปรากฏในภาพแสดงสัทลักษณะต่อไปนี้

[2^๓32]
สัทลักษณะ

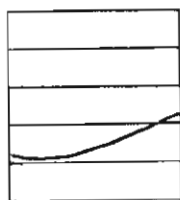

[22]
รูปแปร

6. วรณยุกต์ที่ 6 ปรากฏในโครงสร้างพยางค์ 2 ประเภท คือ วรณยุกต์ที่ 6 พยางค์เป็น และวรณยุกต์ที่ 6 พยางค์ตายสระเสียงสั้น ซึ่งพบในระบบวรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียงเท่านั้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

6.1 วรณยุกต์ที่ 6 พยางค์เป็น มีสัทลักษณะ 3 สัทลักษณะ คือ

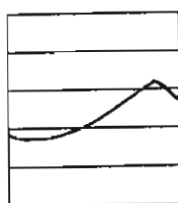
6.1.1 สัทลักษณะที่ 1 เป็นเสียงขึ้น มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่เสียงกลางต่ำระดับต่ำ ขึ้นสู่เสียงกลาง [23] ซึ่งสัทลักษณะที่ 1 ของเสียงวรณยุกต์ที่ 6 นี้ปรากฏในระบบวรณยุกต์ย่อยแบบที่ 1 และแบบที่ 2 ดังแสดงในภาพสัทลักษณะต่อไปนี้

[23]

สัทลักษณะที่ 1

6.1.2 สัทลักษณะที่ 2 เป็นเสียงขึ้น-ตกตอนท้าย ซึ่งจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่เสียงกลางต่ำ^๕ ขึ้นสู่เสียงกลางสูง จากนั้นตกลงเล็กน้อยในท้ายพยางค์สู่เสียงกลาง^๕ [2^๕43^๕] สัทลักษณะที่ 2 ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 นี้ปรากฏในระบบวรรณยุกต์ย่อยแบบที่ 3 และ 4 ดังปรากฏในภาพแสดงสัทลักษณะต่อไปนี้

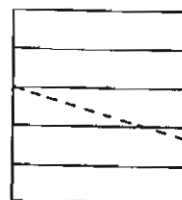
[2^๕43^๕]

สัทลักษณะที่ 2

6.1.3 สัทลักษณะที่ 3 มีสัทลักษณะเป็นเสียงตก-ระดับ โดยมีจุดเริ่มต้นของเสียงเป็นเสียงกลางตกลงสู่เสียงกลางต่ำ^๕ จากนั้นคงระดับไปจนจบพยางค์ [32^๕2^๕] สัทลักษณะที่ 3 ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 นี้ปรากฏในระบบวรรณยุกต์ย่อยแบบที่ 5 เท่านั้น แต่มีการแปรของเสียงเป็นเสียงตก [3^๕2^๕] ดังปรากฏในภาพแสดงสัทลักษณะต่อไปนี้

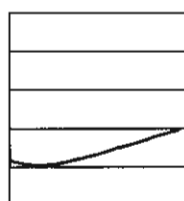
[32^๕2^๕]

สัทลักษณะที่ 3

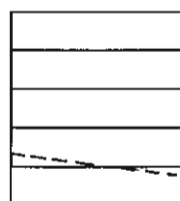
[3^๕2^๕]

รูปแปร

6.2 วรรณยุกต์ที่ 6 พยางค์ตายสระเสียงสั้น พบว่า สัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น โดยมีระดับเสียงอยู่ในช่วงเสียงกลางต่ำขึ้นสู่เสียงกลางต่ำ^๖ [22^๖] แต่มีการแปรของเสียงเป็นเสียงตก [21^๖] ดังปรากฏในภาพแสดงสัทลักษณะต่อไปนี้

[22^๖]

สัทลักษณะ

[21^๖]

รูปแปร

จากสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนญ้อในลีลาการพูดแบบซัดถ้อยซัดคำข้างต้นสามารถสรุปสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ได้ดังนี้

1. วรรณยุกต์ที่ 1 พบในทั้ง 2 โครงสร้างพยางค์ คือ

1.1 วรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์เป็น ในทั้ง 2 ระบบวรรณยุกต์มีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น

1.2 วรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์ตายสระเสียงสั้น มีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น แต่มีการแปรของเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงตก ในทั้ง 2 ระบบวรรณยุกต์

2. วรรณยุกต์ที่ 2 พบว่ามี 4 สัทลักษณะ

2.1 สัทลักษณะที่ 1 เป็นเสียงขึ้น-ตก แต่มีการแปรของเสียงเป็นเสียงระดับ

2.2 สัทลักษณะที่ 2 เป็นเสียงตก แต่มีการแปรของเสียงเป็นเสียงขึ้น-ตก

2.3 สัทลักษณะที่ 3 เป็นระดับ-ตกตอนท้าย โดยมีการแปรของเสียงเป็นเสียงขึ้น-ตก และเสียงขึ้น

2.4 สัทลักษณะที่ 4 เป็นเสียงระดับ-ขึ้นตอนท้าย แต่มีการแปรของเสียงเป็นเสียงกลางต่ำ-ขึ้น-ตก-ขึ้น

3. วรรณยุกต์ที่ 3 ปรากฏในโครงสร้างพยางค์ 2 ประเภท คือ

3.1 วรรณยุกต์ที่ 3 พยางค์เป็น มี 3 สัทลักษณะ คือ สัทลักษณะที่ 1 เป็นเสียงระดับ สัทลักษณะที่ 2 เป็นเสียงตก และสัทลักษณะที่ 3 เป็นเสียงขึ้น โดยสัทลักษณะที่ 1 มีการแปรของเสียงเป็นเสียงตก-ขึ้น และเสียงตก ส่วนสัทลักษณะที่ 2 มีการแปรของเสียงเป็นเสียงขึ้น-ตก สำหรับสัทลักษณะที่ 3 ไม่มีการแปรของเสียงปรากฏ

3.2 วรรณยุกต์ที่ 3 พยางค์ตายเสียงสระสั้น มี 2 สัทลักษณะ คือ สัทลักษณะที่ 1 เป็นเสียงระดับ แต่มีการแปรของเสียงเป็นเสียงขึ้น ส่วนสัทลักษณะที่ 2 เป็นเสียงตก

4. วรรณยุกต์ที่ 4 ปรากฏในโครงสร้างพยางค์ 2 ประเภท ดังนี้

4.1 วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์เป็น มี 2 สัทลักษณะ คือ สัทลักษณะที่ 1 เป็นเสียงตก แต่มีการแปรของเสียงเป็นเสียงขึ้น-ตก และสัทลักษณะที่ 2 เป็นเสียงขึ้น-ตกตอนท้าย

4.2 วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตาย โดยแบ่งตามเสียงสระดังนี้คือ วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงยาวมี 2 สัทลักษณะ คือ สัทลักษณะที่ 1 เป็นเสียงตก ส่วนสัทลักษณะที่ 2 เป็นเสียงขึ้น-ตกตอนท้าย และวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงสั้นมีสัทลักษณะเป็นเสียงตก

5. วรรณยุกต์ที่ 5 ทั้งพยางค์เป็นและพยางค์ตายสระเสียงยาวในทุกระบบวรรณยุกต์มีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น-ตก โดยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 พยางค์เป็นมีการแปรของเสียงเป็น 3 เสียง คือเสียงตก เสียงขึ้น และเสียงระดับ ส่วนเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 พยางค์ตายสระเสียงยาวมีการแปรของเสียงเป็นเสียงระดับ

6. วรรณยุกต์ที่ 6 ปรากฏในโครงสร้างพยางค์ 2 ประเภท ดังนี้

6.1 วรรณยุกต์ที่ 6 พยางค์เป็น มี 3 สัทลักษณะ คือ สัทลักษณะที่ 1 เป็นเสียงขึ้น ปรากฏในช่อง C4 ของระบบวรรณยุกต์ย่อยแบบที่ 1 และแบบที่ 2 ของระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียง ส่วนสัทลักษณะที่ 2 เป็นเสียงขึ้น-ตกตอนท้าย โดยจะปรากฏในช่อง A3 ของระบบวรรณยุกต์ย่อยแบบที่ 3 และแบบที่ 4 ของระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 และสำหรับสัทลักษณะที่ 3 เป็นเสียงตก-ระดับ ซึ่งจะปรากฏในช่อง A23 ของระบบวรรณยุกต์ย่อยแบบที่ 5 ของระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียงเท่านั้น

6.2 วรรณยุกต์ที่ 6 พยางค์ตายสระเสียงสั้นมีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น แต่มีการแปรของเสียงเป็นเสียงตก

ระบบวรรณยุกต์และสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนญ้อในลีลาการพูดแบบชัดถ้อยชัดคำทั้ง 6 หน่วยเสียงสามารถแสดงในกล่องวรรณยุกต์ได้ดังในภาพที่ 6.3

ภาพที่ 6.3

ระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนญ
ในลีลาการพูดแบบขัดถ้อยขัดคำ

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 └		└	ว.4	
2	ว.2 └	ว.3 └	ว.5 └		ว.1 └
3	└				
4	└		└		ว.3 └└

แบบที่ 1 ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียง
(ผู้บอกภาษา 3 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 └		└	ว.4	
2	ว.2 └	ว.3 └	ว.5 └		ว.1 └
3	└				
4			└		

แบบที่ 2 ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียง
(ผู้บอกภาษา 1 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 └		└	ว.4	
2	ว.2 └	ว.3 └	ว.5 └		
3	└				
4					ว.3 └

แบบที่ 3 ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียง
(ผู้บอกภาษา 1 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 └		└	ว.4	
2	ว.2 └	ว.3 └	ว.5 └		ว.6 └
3	└		ว.6 └	ว.5 └	
4			└	└	

แบบที่ 4 ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียง
(ผู้บอกภาษา 1 คน)

ภาพที่ 6.3 (ต่อ)

ระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนกูย
ในลีลาการพูดแบบชด้อยชดคำ

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 └		└	ว.4	
2	└	ว.3 └			ว.6 └
3			ว.5 └		
4	ว.2 └		ว.6 └	ว.5 └	ว.3 └

แบบที่ 5 ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียง
(ผู้บอกภาษา 1 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 └		└	ว.4	ว.1 └
2	ว.6 └	ว.3 └	ว.5 └		
3					ว.1 └
4	ว.2 └				ว.3 └

แบบที่ 6 ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียง
(ผู้บอกภาษา 1 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 └		└	ว.4	
2	ว.2 └	ว.3 └			ว.1 └
3	ว.6 └		ว.5 └		
4	ว.2 └				ว.3 └

แบบที่ 7 ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียง
(ผู้บอกภาษา 1 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 └		ว.4 └	ว.4 └	
2	ว.2 └	ว.3 └			ว.1 └
3	ว.6 └		ว.5 └	ว.4 └	
4	ว.2 └				ว.3 └

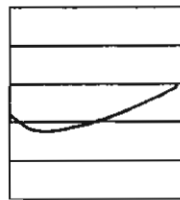
แบบที่ 8 ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียง
(ผู้บอกภาษา 1 คน)

6.2.2 สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่อง

สำหรับผลการศึกษาสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนญจากลีลาการพูดแบบต่อเนื่องพบว่า นอกจากสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์จะมีการแปรของเสียงเกิดขึ้นแล้ว ยังพบว่าสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์บางเสียงที่เกิดในการพูดแบบขัดถ้อยขัดคำหายไปดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

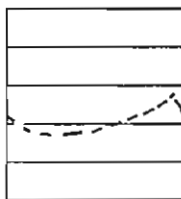
1.วรรณยุกต์ที่ 1 ปรากฏในโครงสร้างพยางค์ 2 ประเภท ดังนี้

1.1 วรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์เป็น พบในระบบวรรณยุกต์ทั้ง 2 ระบบ คือ ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียงและระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียง ซึ่งมีสัทลักษณะเป็นเสียงตก-ขึ้น โดยมีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่เสียงกลางตกลงสู่เสียงกลางต่ำ^ จากนั้นเปลี่ยนทิศทางขึ้นสู่เสียงกลาง^ $[32^{\wedge}3^{\wedge}]$ และมีการแปรของเสียงเป็นเสียงตก-ขึ้น-ตก $[32^{\wedge}3^{\wedge}3]$ และเสียงขึ้น-ตก $[2^{\wedge}32]$ ดังแสดงในภาพสัทลักษณะต่อไปนี้

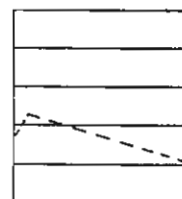
$[32^{\wedge}3^{\wedge}]$

สัทลักษณะ

$[32^{\wedge}3^{\wedge}3]$

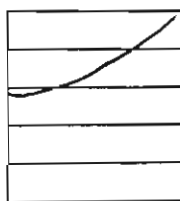
รูปแปรที่ 1

$[2^{\wedge}32]$

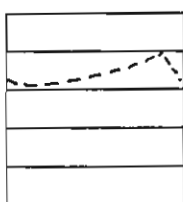
รูปแปรที่ 2

1.2 วรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์ตายสระเสียงสั้น พบทั้งระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียง และแบบที่มี 6 หน่วยเสียง โดยมีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น และมีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่เสียงกลาง^ ขึ้นสู่เสียงสูง $[3^{\wedge}5]$ นอกจากนี้พบการแปรของเสียงใน 2 ลักษณะ คือ 1. เสียงขึ้น-ตกตอนท้าย $[44^{\wedge}4]$ และ 2. เสียงตก $[4^{\wedge}3^{\wedge}]$ ดังปรากฏในภาพแสดงสัทลักษณะต่อไปนี้

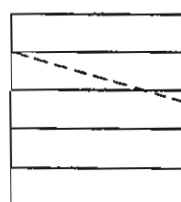
[3^5]

สัทลักษณะ

[44^4]

รูปแปรที่ 1

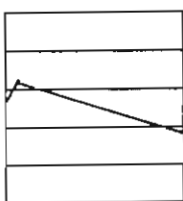

[4^3^]

รูปแปรที่ 2

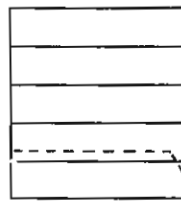
2. วรรณยุกต์ที่ 2 ในภาษาไทยอีสานของคนภูพานว่ามี 4 สัทลักษณะ ดังต่อไปนี้

2.1 สัทลักษณะที่ 1 จะเป็นเสียงขึ้น-ตก ซึ่งมีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่เสียงกลาง^ ขึ้นสู่เสียงกลางสูงจากนั้นตกลงสู่เสียงกลางต่ำ^ [3^42^] แต่มีการแปรของเสียงเป็นเสียงระดับ-ตกตอนท้าย [221^] ดังปรากฏในภาพแสดงสัทลักษณะต่อไปนี้

[3^42^]

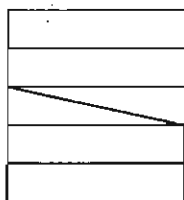
สัทลักษณะที่ 1

[221^]

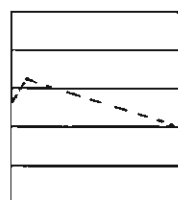
รูปแปร

2.2 สัทลักษณะที่ 2 มีสัทลักษณะเป็นเสียงตก จุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่เสียงกลาง^ ตกลงสู่เสียงกลาง [3^3] แต่มีการแปรของเสียงเป็นเสียงขึ้น-ตก [3^43] ดังปรากฏในภาพแสดงสัทลักษณะต่อไปนี้

[3^3]

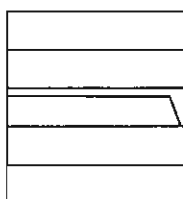
สัญลักษณ์ที่ 2

[3^43]

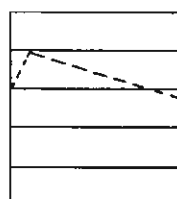
รูปแปร

2.3 สัญลักษณ์ที่ 3 เป็นเสียงระดับ-ตกตอนท้าย โดยจุดเริ่มต้นของเสียงในตอนต้นของพยางค์จะเป็นเสียงระดับอยู่ในช่วงเสียงกลาง^ และในตอนท้ายของพยางค์ระดับเสียงตกลงมาเล็กน้อยที่เสียงกลาง [3^3^3] ซึ่งมีการแปรของเสียงเป็นเสียงขึ้น-ตก [44^3^] ดังปรากฏในภาพแสดงสัญลักษณ์ต่อไปนี้

[3^3^3]

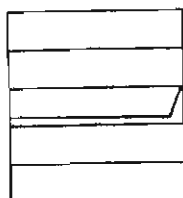
สัญลักษณ์ที่ 3

[44^3^]

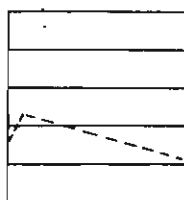
รูปแปร

2.4 สัญลักษณ์ที่ 4 มีสัญลักษณ์เป็นเสียงระดับ-ขึ้นตอนท้าย โดยในตอนต้นของพยางค์ จุดเริ่มต้นของเสียงจะเป็นเสียงระดับอยู่ที่เสียงกลาง ส่วนตอนท้ายของพยางค์ระดับเสียงจะสูงขึ้นเล็กน้อยไปที่เสียงกลาง^ [333^] ซึ่งมีการแปรของเสียงใน 2 ลักษณะคือ 1. เสียงขึ้น-ตก [2^3^2] และ 2. เสียงตก-ขึ้นตอนท้าย [322^] ดังปรากฏในภาพแสดงสัญลักษณ์ต่อไปนี้

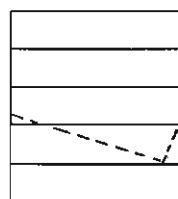

[333^]

สัญลักษณ์ที่ 4

[2³2]

รูปแปรที่ 1

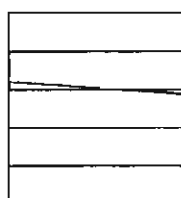
[322[^]]

รูปแปรที่ 2

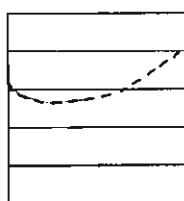
3. วรรณยุกต์ที่ 3 ปรากฏในโครงสร้างพยางค์ 2 ประเภท คือ

3.1 วรรณยุกต์ที่ 3 พยางค์เป็น สำหรับในการพูดต่อเนื่องพบว่ามีสัญลักษณ์ 3 สัญลักษณ์ ดังนี้

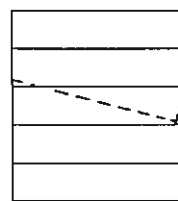
3.1.1 สัญลักษณ์ที่ 1 เป็นเสียงตกลงเล็กน้อย โดยจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่เสียงกลางสูงจากนั้นตกลงมาเล็กน้อยที่เสียงกลาง[^] [43[^]] แต่มีการแปรของเสียงเป็นเสียงตก-ขึ้น [43[^]4[^]] และเสียงตก-ขึ้นตอนท้าย [433[^]] ดังปรากฏในภาพแสดงสัญลักษณ์ต่อไปนี้

[43[^]]

สัญลักษณ์ที่ 1

[43[^]4[^]]

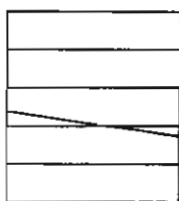
รูปแปรที่ 1

[433[^]]

รูปแปรที่ 2

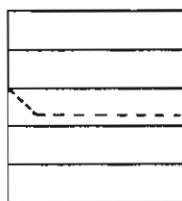
3.1.2 สัญลักษณ์ที่ 2 เป็นเสียงตก โดยมีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในช่วงเสียงกลางจากนั้นตกลงสู่เสียงกลางต่ำ[^] [32[^]] ซึ่งมีการแปรของเสียงใน 4 ลักษณะคือ 1. เสียงตก-ระดับ

$[3^{\wedge}33]$ 2. เสียงระดับ-ตกตอนท้าย $[2^{\wedge}2^{\wedge}2]$ 3. เสียงตก-ขึ้น $[21^{\wedge}4]$ และ 3. เสียงขึ้น-ตก $[22^{\wedge}1^{\wedge}]$ ดังปรากฏในภาพแสดงสัญลักษณ์ต่อไปนี้

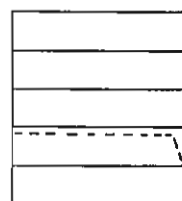
$[32^{\wedge}]$

สัญลักษณ์ที่ 2

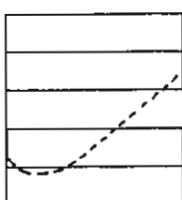
$[3^{\wedge}33]$

รูปแปรที่ 1

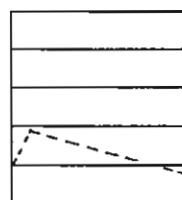
$[2^{\wedge}2^{\wedge}2]$

รูปแปรที่ 2

$[21^{\wedge}4]$

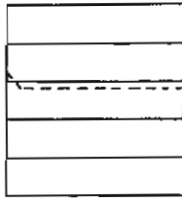
รูปแปรที่ 3

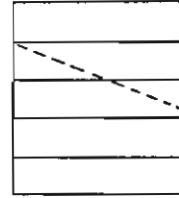
$[22^{\wedge}1^{\wedge}]$

รูปแปรที่ 4

3.1.3 สัญลักษณ์ที่ 3 ปรากฏเฉพาะในระบบวรรณยุกต์ย่อยแบบที่ 4 ของระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียงนั้น สัญลักษณ์ที่ 3 นี้เมื่ออยู่ในลีลาการพูดแบบชัดถ้อยชัดคำนั้น จะมีสัญลักษณ์เป็นเสียงขึ้น แต่เมื่ออยู่ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่อง สัญลักษณ์ที่ 3 นี้จะไม่ปรากฏ โดยปรากฏเฉพาะรูปแปรของเสียงเท่านั้น ซึ่งรูปแปรที่เกิดขึ้นมีสัญลักษณ์เป็นเสียงตก-ระดับ $[43^{\wedge}3^{\wedge}]$ และเสียงตก $[4^{\wedge}3]$ ดังปรากฏในภาพแสดงสัญลักษณ์ต่อไปนี้

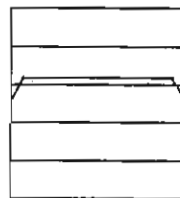
[43^3^]
รูปแปรที่ 1

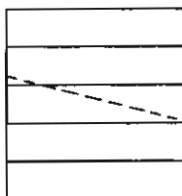
[4^3]
รูปแปรที่ 2

3.2 วรรณยุกต์ที่ 3 พยางค์ตายสระเสียงสั้น มีสัทลักษณะ 2 สัทลักษณะ ดังเช่นที่ปรากฏในการพูดแบบชัดถ้อยชัดคำ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

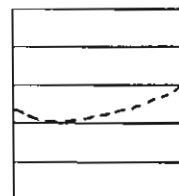
3.2.1 สัทลักษณะที่ 1 เป็นเสียงขึ้น-ระดับ-ตก โดยจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่เสียงกลาง^ จากนั้นขึ้นเล็กน้อยไปที่เสียงกลางสูงโดยระดับคงที่ไปจนถึงใกล้จะท้ายพยางค์ และมีการลดระดับของเสียงลงเล็กน้อยมาที่เสียงกลาง^ ในตอนท้ายพยางค์ [3^443^] ซึ่งมีการแปรของเสียงเป็นเสียงตก [43] และเสียงขึ้น [33^] ดังปรากฏในภาพต่อไปนี้

[3^443^]
สัทลักษณะที่ 1

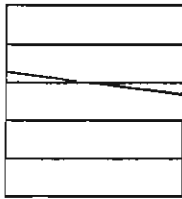

[43]
รูปแปรที่ 1

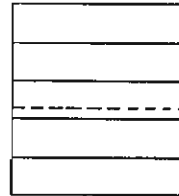

[33^]
รูปแปรที่ 2

3.2.2 สัทลักษณะที่ 2 ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 พยางค์ตายสระเสียงสั้นมี สัทลักษณะเป็นเสียงตก โดยมีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่เสียงกลางสูงจากนั้นตกลงสู่เสียงกลาง[^] [43[^]] แต่มีการแปรของเสียงเป็นเสียงระดับ [33] ดังปรากฏในภาพแสดงสัทลักษณะต่อไปนี้

[43[^]]
สัทลักษณะที่ 2

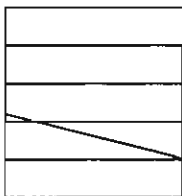

[33]
รูปแปร

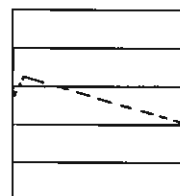
4. วรรณยุกต์ที่ 4 ปรากฏในโครงสร้างพยางค์ 2 ประเภท ดังนี้

4.1 วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์เป็น พบว่า มีสัทลักษณะ 2 สัทลักษณะ ดังนี้

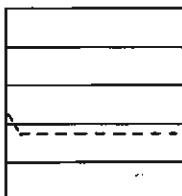
4.1.1 สัทลักษณะที่ 1 ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์เป็นมีสัทลักษณะเป็นเสียงตก โดยมีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในช่วงเสียงกลางตกลงสู่เสียงกลางต่ำ [32] และมีการแปรของเสียงใน 3 ลักษณะคือ เสียงขึ้น-ตก [3[^]43] เสียงตก-ระดับ [32[^]2[^]] และเสียงตก-ขึ้นตอนท้าย [322[^]] ดังปรากฏในภาพแสดงสัทลักษณะต่อไปนี้

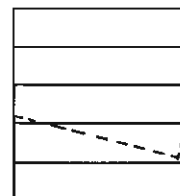
[32]
สัทลักษณะที่ 1

[3[^]43]
รูปแปรที่ 1

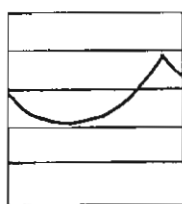

[32[^]2[^]]
รูปแปรที่ 2

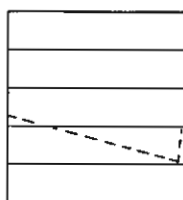
[322[^]]
รูปแปรที่ 3

4.1.2 สัทลักษณะที่ 2 ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์เป็น มีสัทลักษณะเป็นเสียงตก-ขึ้น-ตกตอนท้าย ซึ่งมีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่เสียงกลาง[^] ตกลงสู่เสียงกลางจากนั้นขึ้นสู่เสียงกลางสูง[^] และในตอนท้ายพยางค์ระดับเสียงลดลงไปที่เสียงกลางสูง $[3^{\wedge}34^{\wedge}4]$ โดยมีการแปรของเสียงเป็น 2 เสียง คือ เสียงตก-ขึ้นตอนท้าย $[322^{\wedge}]$ และเสียงขึ้น-ตก $[55^{\wedge}2^{\wedge}]$ ดังปรากฏในภาพแสดงสัทลักษณะต่อไปนี้

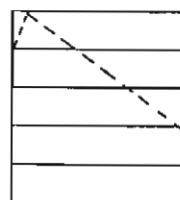
$[3^{\wedge}34^{\wedge}4]$

สัทลักษณะ

$[322^{\wedge}]$

รูปแปรที่ 1

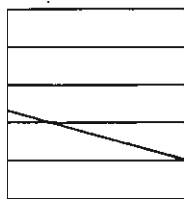
$[55^{\wedge}2^{\wedge}]$

รูปแปรที่ 2

4.2 วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตาย ปรากฏทั้งในพยางค์ตายสระเสียงยาว และพยางค์ตายสระเสียงสั้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

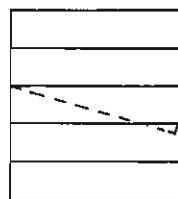
4.2.1 วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงยาว พบว่า สัทลักษณะที่ 2 ไม่ปรากฏเมื่ออยู่ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่อง แต่เกิดรูปแปรของเสียงขึ้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. สัทลักษณะที่ 1 ของวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงยาวซึ่งปรากฏในระบบวรรณยุกต์ทั้ง 2 ระบบ มีสัทลักษณะเป็นเสียงตก โดยมีจุดเริ่มต้นของเสียงจะอยู่ที่เสียงกลางตกลงสู่เสียงกลางต่ำ $[32]$ และมีการแปรของเสียงเกิดขึ้นใน 3 ลักษณะ คือ 1. เสียงตก-ขึ้นตอนท้าย $[3^{\wedge}2^{\wedge}3]$ 2. เสียงระดับ $[22]$ และ 3. เสียงขึ้น $[34]$ ดังปรากฏในภาพแสดงสัทลักษณะต่อไปนี้

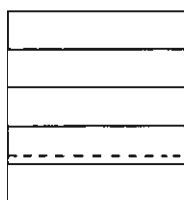
[32]

สัทลักษณะที่ 1

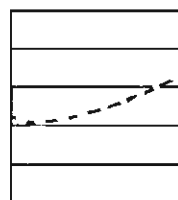
[3^2^3]

รูปแปรที่ 1

[22]

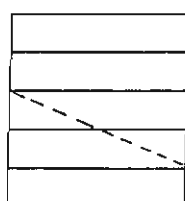
รูปแปรที่ 2

[34]

รูปแปรที่ 3

2. ดังที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นแล้วว่า สัทลักษณะที่ 2 ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงยาว ซึ่งมีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น-ตกในการพูดแบบชัดถ้อยชัดคำนั้นจะไม่ปรากฏเมื่ออยู่ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่อง แต่มีการแปรของเสียงเป็นเสียงตก $[3^2]$ ดังปรากฏในภาพแสดงสัทลักษณะต่อไปนี้

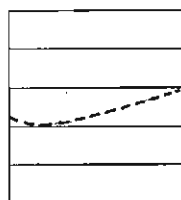

[3^2]

รูปแปร

4.2.2 วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงสั้น ปรากฏลักษณะเดียวกันกับวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์เป็นสัทลักษณะที่ 2 กล่าวคือ ถ้าอยู่ในลีลาการพูดแบบชัดถ้อยชัดคำนั้นจะมีสัทลักษณะเป็นเสียงตก แต่เมื่ออยู่ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่องนั้น สัทลักษณะที่ 2 ไม่ปรากฏ จะปรากฏเฉพาะ

รูปแปรของเสียงขึ้นแทน โดยมีการแปรของเสียงเป็นเสียงขึ้น $[33^{\wedge}]$ ดังปรากฏในภาพแสดง
 สัทลักษณะต่อไปนี้

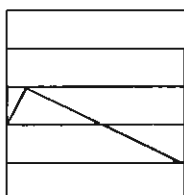

$[33^{\wedge}]$

รูปแปร

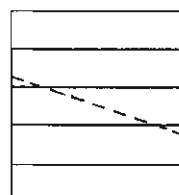
5. วรรณยุกต์ที่ 5 พบว่าปรากฏในโครงสร้างพยางค์ 2 ประเภท คือ

5.1 วรรณยุกต์ที่ 5 พยางค์เป็น ซึ่งมีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น-ตก โดยระดับเสียงของ
 วรรณยุกต์ที่ 5 พยางค์เป็นอยู่ในช่วงของเสียงกลางขึ้นสู่เสียงกลาง^๑ จากนั้นตกลงสู่เสียงกลางต่ำ
 $[33^{\wedge}2]$ โดยมีการแปรของเสียงเป็น 3 เสียง คือ 1. เสียงตก $[42^{\wedge}]$ 2. เสียงขึ้น-ตก-ขึ้น $[22^{\wedge}22^{\wedge}]$ และ
 3. เสียงตก-ระดับ $[21^{\wedge}1^{\wedge}]$ ดังปรากฏในภาพต่อไปนี้

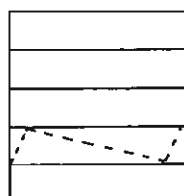
$[33^{\wedge}2]$

สัทลักษณะ

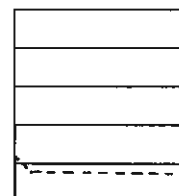
$[42^{\wedge}]$

รูปแปรที่ 1

$[22^{\wedge}22^{\wedge}]$

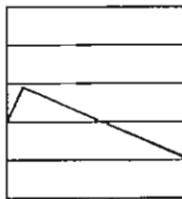
รูปแปรที่ 2

$[21^{\wedge}1^{\wedge}]$

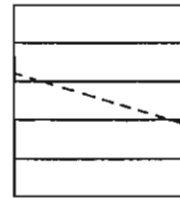
รูปแปรที่ 3

5.2 วรรณยุกต์ที่ 5 พยางค์ตายสระเสียงยาว มีสัญลักษณ์เป็นเสียงขึ้น-ตก โดยมีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่เสียงกลางขึ้นสู่เสียงกลาง[^] จากนั้นตกลงสู่เสียงกลางต่ำ $[33^{\wedge}2]$ เช่นเดียวกับสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 พยางค์เป็น แต่มีการแปรของเสียงเป็นเสียงตก $[42^{\wedge}]$ ดังปรากฏในภาพแสดงสัญลักษณ์ต่อไปนี้

$[33^{\wedge}2]$

สัญลักษณ์

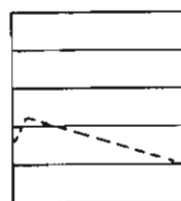
$[42^{\wedge}]$

รูปแปร

6. วรรณยุกต์ที่ 6 ปรากฏในโครงสร้างพยางค์ 2 ประเภท คือ

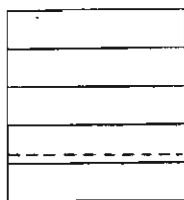
6.1 วรรณยุกต์ที่ 6 พยางค์เป็น พบว่า ถ้าปรากฏในลีลาการพูดแบบชัดถ้อยชัดคำจะมีสัญลักษณ์ 3 สัญลักษณ์ คือ 1. เสียงขึ้น 2. เสียงขึ้น-ตก และ 3. เสียงตก-ระดับ แต่จากการศึกษาในลีลาการพูดแบบต่อเนื่องพบว่า สัญลักษณ์ที่ 1 ซึ่งเป็นเสียงขึ้นนั้นไม่ปรากฏเมื่ออยู่ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่อง แต่จะปรากฏเฉพาะรูปแปรขึ้นเท่านั้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

6.1.1 ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในข้างต้นว่า สัญลักษณ์ที่ 1 ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 พยางค์เป็น ซึ่งมีสัญลักษณ์เป็นเสียงขึ้น ในลีลาการพูดแบบชัดถ้อยชัดคำนั้นไม่ปรากฏเมื่ออยู่ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่อง แต่จะมีรูปแปรของเสียงเกิดขึ้น โดยแปรเป็น 3 เสียง คือ 1. เสียงขึ้น-ตก $[2^{\wedge}32]$ 2. เสียงระดับ $[22]$ และ 3. เสียงตก $[3^{\wedge}1^{\wedge}]$ ดังปรากฏในภาพแสดงสัญลักษณ์ต่อไปนี้

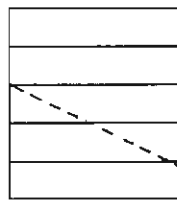

$[2^{\wedge}32]$

รูปแปรที่ 1

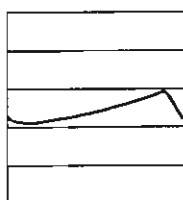

[22]
รูปแปรที่ 2

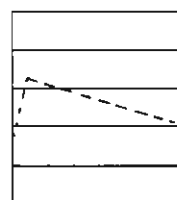

[3^1^]
รูปแปรที่ 3

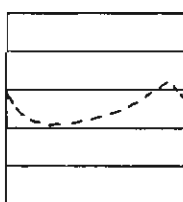
6.1.2 สัทลักษณะที่ 2 เป็นเสียงขึ้น-ตกตอนท้าย มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่เสียงกลาง ขึ้นสู่เสียงกลาง^ จากนั้นตกในตอนท้ายเพียงเล็กน้อยสู่เสียงกลาง [33^3] และมีการแปรของเสียงใน 3 ลักษณะ คือ 1. เสียงขึ้น-ตก [2^43] 2. เสียงตก-ขึ้น-ตก [3^343^] และ 3. เสียงระดับ [44] ดังปรากฏในภาพแสดงสัทลักษณะต่อไปนี้

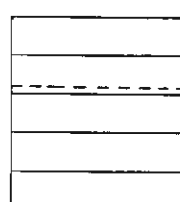
[33^3]
สัทลักษณะ

[2^43]
รูปแปรที่ 1

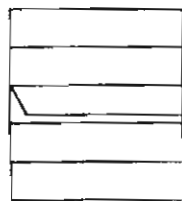

[3^343^]
รูปแปรที่ 2

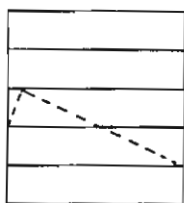

[44]
รูปแปรที่ 3

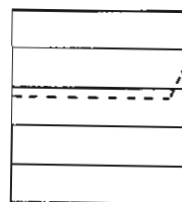
6.1.3 สัทลักษณะที่ 3 เป็นเสียงตก-ระดับ ซึ่งจุดเริ่มต้นของเสียงจะอยู่ที่เสียงกลาง^ ตกลงสู่เสียงกลาง จากนั้นคงระดับไปจนจบพยางค์ [3^33] และมีการแปรของเสียงใน 2 ลักษณะคือ แปรเป็นเสียงขึ้น-ตก [33^2] และเสียงระดับ-ขึ้น [3^3^4] ดังปรากฏในภาพแสดงสัทลักษณะต่อไปนี้

 $[3^33]$

สัทลักษณะ

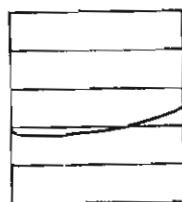

 $[33^2]$

รูปแปรที่ 1

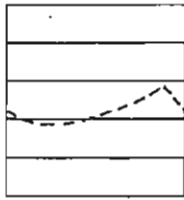

 $[3^3^4]$

รูปแปรที่ 2

6.2 วรรณยุกต์ที่ 6 พยางค์ตายสระเสียงสั้น มีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น ซึ่งระดับเสียงอยู่ในช่วงเสียงกลางต่ำ^ ขึ้นสู่เสียงกลาง $[2^3]$ และมีการแปรของเสียงเป็นเสียงตก-ขึ้น-ตก $[32^33]$ และเสียงตก $[31^3]$ ดังปรากฏในภาพแสดงสัทลักษณะต่อไปนี้

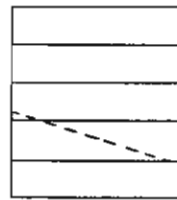

 $[2^3]$

สัทลักษณะ

[32^3^3]

รูปแปรที่ 1

[31^]

รูปแปรที่ 2

เมื่อพิจารณาสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนญในลีลาการพูดแบบต่อเนื่องพบว่า สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่องส่วนมากคล้ายคลึงกับสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในลีลาการพูดแบบชัดถ้อยชัดคำ แต่สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์บางเสียงที่ปรากฏในลีลาการพูดแบบชัดถ้อยชัดคำจะไม่ปรากฏเมื่ออยู่ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่อง โดยจะปรากฏเฉพาะรูปแปรของเสียงขึ้น เช่น เสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงยาว สัญลักษณ์ที่ 2 เสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงสั้น เสียงวรรณยุกต์ที่ 6 พยางค์เป็นสัญลักษณ์ที่ 1 เป็นต้น ซึ่งลักษณะดังกล่าวพบว่าเป็นลักษณะที่เกิดขึ้นกับของคนเขมรเช่นกัน

ระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนญในลีลาการพูดแบบต่อเนื่องสามารถสรุปได้ดังนี้

1. วรรณยุกต์ที่ 1 พบในทั้ง 2 โครงสร้างพยางค์ คือ

1.1 วรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์เป็น ในทั้ง 2 ระบบวรรณยุกต์มีสัญลักษณ์เป็นเสียงตก-ขึ้น โดยมีการแปรของเสียงเป็นเสียงตก-ขึ้น-ตก และเสียงขึ้น-ตก

1.2 วรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์ตายสระเสียงสั้น มีสัญลักษณ์เป็นเสียงขึ้น ซึ่งมีการแปรของเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงขึ้น-ตก และเสียงตก

2. วรรณยุกต์ที่ 2 พบว่ามี 4 สัญลักษณ์

2.1 สัญลักษณ์ที่ 1 เป็นเสียงขึ้น-ตก แต่มีการแปรของเสียงเป็นเสียงระดับ-ตกตอนท้าย

2.2 สัญลักษณ์ที่ 2 เป็นเสียงตก แต่มีการแปรของเสียงเป็นเสียงขึ้น-ตก

2.3 สัญลักษณ์ที่ 3 เป็นระดับ-ตกตอนท้าย โดยมีการแปรของเสียงเป็นเสียงขึ้น-ตก

2.4 สัญลักษณ์ที่ 4 เป็นเสียงระดับ-ขึ้นตอนท้าย แต่มีการแปรของเสียงเป็นเสียงขึ้น-ตกและเสียงตก-ขึ้นตอนท้าย

3. วรรณยุกต์ที่ 3 ปรากฏในโครงสร้างพยางค์ 2 ประเภท คือ

3.1 วรรณยุกต์ที่ 3 พยางค์เป็น มีสัทลักษณะดังนี้ สัทลักษณะที่ 1 เป็นเสียงดกลงเล็กน้อย โดยมีการแปรของเสียงเป็นเสียงขึ้น และเสียงตก-ขึ้นตอนท้าย ส่วนสัทลักษณะที่ 2 เป็นเสียงตก ซึ่งมีการแปรของเสียงเป็นเสียงขึ้น-ตก เสียงตก-ขึ้น เสียงระดับ-ตกตอนท้าย และเสียงตก-ระดับ สำหรับสัทลักษณะที่ 3 นั้นไม่ปรากฏเมื่ออยู่ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่อง แต่ปรากฏรูปแปรขึ้น คือ แปรเป็นเสียงระดับและเสียงตก

3.2 วรรณยุกต์ที่ 3 พยางค์ตายเสียงสระสั้น มี 2 สัทลักษณะ คือ สัทลักษณะที่ 1 เป็นเสียงขึ้น-ระดับ-ตก แต่มีการแปรของเสียงเป็นเสียงตกและเสียงขึ้น ส่วนสัทลักษณะที่ 2 เป็นเสียงตก แต่มีการแปรของเสียงเป็นเสียงระดับ

4. วรรณยุกต์ที่ 4 ปรากฏในโครงสร้างพยางค์ 2 ประเภท ดังนี้

4.1 วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์เป็น มี 2 สัทลักษณะ คือ สัทลักษณะที่ 1 เป็นเสียงตก แต่มีการแปรของเสียงเป็น 3 เสียงคือ เสียงขึ้น-ตก เสียงตก-ระดับ และเสียงตก-ขึ้นตอนท้าย สัทลักษณะที่ 2 มีสัทลักษณะเป็นเสียงตก-ขึ้น-ตกตอนท้าย โดยมีการแปรของเสียงเป็นเสียงตก-ขึ้นตอนท้าย และเสียงขึ้น-ตก

4.1 วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตาย สามารถแบ่งตามเสียงสระได้ดังนี้คือ

4.1.1. วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงยาวมีสัทลักษณะดังนี้ คือ สัทลักษณะที่ 1 เป็นเสียงตก และมีการแปรของเสียงเป็น 3 เสียงคือ เสียงตก-ขึ้นตอนท้าย เสียงระดับ และเสียงขึ้น ส่วนสัทลักษณะที่ 2 นั้นในลีลาการพูดแบบขัดด้อยขัดคำเป็นเสียงขึ้น-ตก แต่เมื่ออยู่ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่องปรากฏเฉพาะรูปแปรเท่านั้น คือ รูปแปรที่เป็นเสียงตก

4.1.2. วรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงสั้น ก็มีลักษณะเช่นเดียวกับสัทลักษณะที่ 2 ของวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงยาว กล่าวคือ ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่อง สัทลักษณะไม่ปรากฏ โดยจะปรากฏเฉพาะรูปแปรเท่านั้น คือ แปรเป็นเสียงขึ้น

5. วรรณยุกต์ที่ 5 ทั้งพยางค์เป็นและพยางค์ตายสระเสียงยาวในทุกะบบวรรณยุกต์มีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น-ตก โดยที่เสียงวรรณยุกต์ที่ 5 พยางค์เป็นมีการแปรของเสียงเป็น 3 เสียง คือ เสียงตก เสียงขึ้น-ตก-ขึ้น และเสียงตก-ระดับ ส่วนเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 พยางค์ตายสระเสียงยาวมีการแปรของเสียงเป็นเสียงตก

6. วรรณยุกต์ที่ 6 ปรากฏในโครงสร้างพยางค์ 2 ประเภท ดังนี้

6.1 วรรณยุกต์ที่ 6 พยางค์เป็น พบลักษณะเดียวกับเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตาย กล่าวคือ เมื่ออยู่ในลีลาการพูดแบบขัดด้อยขัดคำ เสียงวรรณยุกต์ที่ 6 พยางค์เป็นมี 3 สัทลักษณะ แต่ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่องพบว่า สัทลักษณะที่ 1 ไม่ปรากฏรูป โดยปรากฏเฉพาะรูปแปรขึ้นเป็น 2 เสียงคือ เสียงขึ้น-ตก เสียงระดับ และเสียงตก สัทลักษณะที่ 2 มีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น-ตก

ตอนท้าย และมีการแปรของเสียงเป็นเสียงขึ้น-ตก เสียงตก-ขึ้น-ตก และเสียงระดับ และสัทลักษณะที่ 3 มีสัทลักษณะเป็นเสียง ตก-ระดับ โดยมีการแปรของเสียงเป็นเสียงขึ้น-ตกและเสียงระดับ-ขึ้น

6.2 วรรณยุกต์ที่ 6 พยางค์ตายสระเสียงสั้นมีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น แต่มีการแปรของเสียงเป็นเสียงตก-ขึ้น-ตก และเสียงตก

สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนกูยในลีลาการพูดแบบต่อเนื่องทั้ง 6 หน่วยเสียงสามารถแสดงในกล่องวรรณยุกต์ได้ดังในภาพที่ 6.4

ภาพที่ 6.4

ระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนญ
ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่อง

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 └		└	ว.4	
2	ว.2 └	ว.3 └	ว.5 └		ว.1 └
3	└		└		
4	└				ว.3 └└

แบบที่ 1 ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียง
(ผู้บอกภาษา 3 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 └		└	ว.4	
2	ว.2 └	ว.3 └	ว.5 └		ว.1 └
3	└		└		
4					

แบบที่ 2 ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียง
(ผู้บอกภาษา 1 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 └		└	ว.4	
2	ว.2 └	ว.3 └	ว.5 └		
3	└	└	└		
4					ว.3 └

แบบที่ 3 ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียง
(ผู้บอกภาษา 1 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 └		└	ว.4	
2	ว.2 └	ว.3 └	ว.5 └		ว.6 └
3	└		└		
4			ว.6 -	ว.5 └	

แบบที่ 4 ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียง
(ผู้บอกภาษา 1 คน)

ภาพที่ 6.4 (ต่อ)

ระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนญ
ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่อง

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 ค		ค	ว.4	
2	ค	ว.3			ว.6
3		ค	ว.5 ค		ค
4	ว.2 ค		ว.6 -	ว.5 ค	ว.3 ค

แบบที่ 5 ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียง
(ผู้บอกภาษา 1 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 ค		ค	ว.4	ว.1 ค
2	ว.6	ว.3	ว.5		-
3	ค	ค	ค		ว.1 ค
4	ว.2 ค				ว.3 ค

แบบที่ 6 ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียง
(ผู้บอกภาษา 1 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 ค		ค		
2	ว.2 ค	ว.3		ว.4	ว.1
3	ว.6 ค	ค	ว.5		ค
4	ว.2 ค		ค		ว.3 ค

แบบที่ 7 ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียง
(ผู้บอกภาษา 1 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 ค		ว.4 ค	ว.4	
2	ว.2 ค	ว.3		ค	ว.1
3	ว.6 ค	-	ว.5	ว.4 -	ค
4	ว.2 ค		ค		ว.3 ค

แบบที่ 8 ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียง
(ผู้บอกภาษา 1 คน)

จากภาพที่ 6.4 ซึ่งแสดงระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่องของคนไทยจะเห็นว่า ระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่องส่วนใหญ่จะมีความคล้ายคลึงกันกับระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในลีลาการพูดแบบขัดอ้อยขัดคำ (ดังปรากฏในภาพที่ 6.3 หน้า 111-112) แต่พบว่ามีระบบวรรณยุกต์ย่อยบางระบบวรรณยุกต์ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่องมีความต่างจากระบบวรรณยุกต์ในลีลาการพูดแบบขัดอ้อยขัดคำ เช่น ระบบวรรณยุกต์แบบที่ 4 และระบบวรรณยุกต์แบบที่ 5 ซึ่งเป็นระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียงนั้น พบว่า ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่องจะมีลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวที่เรียกว่า “บันไดลาว” เกิดขึ้น ในขณะที่ในลีลาการพูดแบบขัดอ้อยขัดคำนั้นไม่ปรากฏลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวแบบ “บันไดลาว”

6.3 การเปรียบเทียบสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในลีลาการพูดแบบขัดอ้อยขัดคำ และลีลาการพูดแบบต่อเนื่อง

การเปรียบเทียบสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนไทยในลีลาการพูดแบบขัดอ้อยขัดคำและการพูดแบบต่อเนื่องนั้น ผู้วิจัยจะวิเคราะห์เปรียบเทียบใน 3 ประเด็น คือ 1. รูป/ทิศทางของเสียง 2. ระดับของเสียง และ 3. รูปแปรของเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงการเปรียบเทียบระหว่างสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในลีลาการพูดแบบขัดอ้อยขัดคำและสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่องไว้ในตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนญ่

ในลีลาการพูดแบบขัดถ้อยขัดคำและลีลาการพูดแบบต่อเนื่อง

ลีลาการพูด	ลีลาการพูดแบบขัดถ้อยขัดคำ		ลีลาการพูดแบบต่อเนื่อง	
	สัทลักษณะ	รูปแปร	สัทลักษณะ	รูปแปร
ว.1 พป	[2 [^] 3 [^]]	-	[32 [^] 3 [^]]	[32 [^] 3 [^] 3] [2 [^] 32]
ว.1 พตส	[34]	[3 [^] 2 [^]]	[3 [^] 5]	[44 [^] 4] [4 [^] 3 [^]]
ว.2-1	[33 [^] 2 [^]]	[1 [^] 1 [^]]	[3 [^] 42 [^]]	[221 [^]]
ว.2-2	[3 [^] 3]	[33 [^] 2 [^]]	[3 [^] 3]	[3 [^] 43]
ว.2-3	[332 [^]]	[33 [^] 2 [^]] [3 [^] 4 [^]]	[3 [^] 3 [^] 3]	[44 [^] 3 [^]]
ว.2-4	[222 [^]]	[22 [^] 22 [^]]	[333 [^]]	[2 [^] 3 [^] 2] [322 [^]]
ว.3-1 พป	[33]	[32 [^]] [33 [^] 2]	[43 [^]]	[43 [^] 4 [^]] [433 [^]]
ว.3-2 พป	[2 [^] 2]	[2 [^] 32]	[32 [^]]	[3 [^] 33] [2 [^] 2 [^] 2] [21 [^] 4] [22 [^] 1 [^]]
ว.3-3 พป	[45 [^]]	-	-	[43 [^] 3 [^]] [4 [^] 3]
ว.3-1 พตส	[33]	[2 [^] 3 [^]]	[3 [^] 443 [^]]	[43] [33 [^]]
ว.3-2 พตส	[3 [^] 3]	-	[43 [^]]	[33]
ว.4-1 พป	[32]	[2 [^] 32]	[32]	[3 [^] 43] [32 [^] 2 [^]] [322 [^]]
ว.4-2 พป	[3 [^] 43]	-	[3 [^] 34 [^] 4]	[322 [^]] [55 [^] 2 [^]]
ว.4-1 พตย	[2 [^] 2]	-	[32]	[3 [^] 2 [^] 3] [22] [34]
ว.4-2 พตย	[2 [^] 32 [^]]	-	-	[3 [^] 2]
ว.4 พตส	[2 [^] 2]	-	-	[33 [^]]

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนภู
ในลีลาการพูดแบบชด้อยชดคำและลีลาการพูดแบบต่อเนื่อง

ลีลาการพูด	ลีลาการพูดแบบชด้อยชดคำ		ลีลาการพูดแบบต่อเนื่อง	
	สัทลักษณะ	รูปแปร	สัทลักษณะ	รูปแปร
ว.5 พป	[2 [^] 32]	[2 [^] 2] [2 [^] 3] [22]	[33 [^] 2]	[21 [^] 1 [^]] [42 [^]] [22 [^] 22 [^]]
ว.5 พตย	[2 [^] 32]	[22]	[33 [^] 2]	[42 [^]]
ว.6-1 พป	[23]	-	-	[2 [^] 32] [22] [3 [^] 1 [^]]
ว.6-2 พป	[2 [^] 43 [^]]	-	[33 [^] 3]	[2 [^] 43][3 [^] 343 [^]] [44]
ว.6-3 พป	[32 [^] 2 [^]]	[3 [^] 2 [^]]	[3 [^] 33]	[33 [^] 2] [3 [^] 3 [^] 4]
ว.6 พตส	[22 [^]]	[21 [^]]	[2 [^] 3]	[32 [^] 3 [^] 3] [31 [^]]

เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบของสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนภูระหว่างลีลาการพูดแบบชด้อยชดคำและลีลาการพูดแบบต่อเนื่องที่แสดงในตารางที่ 6.1 สามารถสรุปความเหมือนและความต่างของสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ใน 3 ประเด็นได้ดังนี้

1. ในด้านรูป (tone shape) /ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์ (tone direction) จะเห็นว่าเสียงวรรณยุกต์ในลีลาการพูดแบบชด้อยชดคำและลีลาการพูดแบบต่อเนื่องส่วนมากจะมีรูป/ทิศทางเหมือนกันในทั้ง 2 ลีลาการพูด แต่มีเพียง 2 เสียงวรรณยุกต์เท่านั้นที่มีรูปของเสียงวรรณยุกต์ที่ต่างกันแต่มีทิศทางของเสียงวรรณยุกต์ที่เหมือนกัน คือ เสียงวรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์เป็น พบว่าในทั้ง 2 ลีลาการพูดจะมีทิศทางของเสียงเป็นเสียงขึ้น แต่จะมีรูปต่างกัน ดังนี้คือในลีลาการพูดแบบชด้อยชดคำจะมีรูปของเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงขึ้น ส่วนในการพูดแบบต่อเนื่องจะมีรูปของเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงตก-ขึ้น และเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 แบบที่ 2 พยางค์เป็น ก็พบว่า ทั้ง 2 ลีลาการพูดจะมีทิศทางของเสียงเป็นเสียงขึ้น-ตก แต่จะมีรูปต่างกัน กล่าวคือ เมื่ออยู่ในลีลาการพูดแบบชด้อยชดคำจะมีรูปของเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงขึ้น-ตก ในขณะที่เมื่ออยู่ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่องจะมีรูปของเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงตก-ขึ้น-ตก

2. ในด้านระดับเสียง จะพบว่าในทั้ง 2 ลีลาการพูด เสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนคุยโดยส่วนมากจะมีระดับเสียงที่แตกต่างกัน แต่จะมีเพียง 2 วรรณยุกต์ที่มีระดับเสียงเดียวกันในทั้ง 2 ลีลาการพูด คือ เสียงวรรณยุกต์ที่ 2 สัทลักษณะที่ 2 [3[^]3] และเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 สัทลักษณะที่ 1 พยางค์เป็น [32]

3. ในด้านรูปแปรของเสียงวรรณยุกต์จะพบว่า เสียงวรรณยุกต์ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่องจะมีการแปรของเสียงที่หลากหลายมากกว่าเสียงวรรณยุกต์ในลีลาการพูดแบบขัดถ้อยขัดคำ ซึ่งเสียงวรรณยุกต์ที่มีรูปแปรมากที่สุดในลีลาการพูดแบบต่อเนื่องคือ เสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 2 พยางค์เป็น โดยพบว่ามีรูปแปรเป็นจำนวน 4 รูป ในขณะที่ลีลาการพูดแบบขัดถ้อยขัดคำจะมีการแปรของเสียงวรรณยุกต์เกิดขึ้นเพียงบางเสียงวรรณยุกต์เท่านั้น และเสียงวรรณยุกต์ที่มีการแปรเกิดขึ้นมากที่สุด คือ เสียงวรรณยุกต์ที่ 5 พยางค์เป็น คือ มีรูปแปรของเสียงเป็นจำนวน 3 รูป นอกจากนี้เมื่อพิจารณาในด้านรูปของรูปแปรจะพบว่า ในทั้ง 2 ลีลาการพูดจะมีรูปของรูปแปรทั้งเหมือนและต่างกัน แต่ในด้านระดับเสียงของรูปแปรจะมีความแตกต่างกันในทั้ง 2 ลีลา

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเสียงวรรณยุกต์ในทั้ง 2 ลีลาจะเห็นว่า สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์บางเสียงในลีลาการพูดแบบขัดถ้อยขัดคำเมื่ออยู่ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่องจะไม่ปรากฏ แต่เกิดรูปแปรของเสียงขึ้นแทนที่ ดังเช่น เสียงวรรณยุกต์ที่ 4 แบบที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงยาว ในลีลาการพูดแบบขัดถ้อยขัดคำจะมีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น-ตก [2[^]32[^]] (ปรากฏในช่อง DL 3 ของระบบวรรณยุกต์ย่อยที่ 4 ของระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียง) ในขณะที่ลีลาการพูดแบบต่อเนื่อง สัทลักษณะดังกล่าวจะไม่ปรากฏ แต่มีรูปแปรของเสียงเกิดขึ้นแทน คือ แปรเป็นเสียงตก [3[^]2] ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงสัทลักษณะของรูปแปรที่เกิดขึ้นนั้นจะพบว่า มีสัทลักษณะที่คล้ายคลึงกับสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 แบบที่ 1 พยางค์ตายสระเสียงยาว [32] ซึ่งเป็นสัทลักษณะที่คล้ายกับของคนไทยอีสาน จากข้อสังเกตดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า เสียงวรรณยุกต์ในลีลาการพูดแบบต่อเนื่องจะสะท้อนให้เห็น “สำเนียง” ของภาษาในผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาได้ดีกว่าในการพูดแบบขัดถ้อยขัดคำ

บทที่ 7

การเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสาน ของคนไทยอีสาน คนเขมรและคนญ

ผลการวิเคราะห์ในเรื่องระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนญ ผู้วิจัยได้นำเสนอไปแล้วในบทที่ 4 บทที่ 5 และบทที่ 6 ตามลำดับ สำหรับในบทนี้ผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบถึงระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของผู้พูดทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์ที่ปรากฏในการศึกษาการพูด 2 แบบ คือ การพูดแบบชด้อยชดคำและการพูดแบบต่อเนื่อง โดยในการนำเสนอผลการวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ การเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ การเปรียบเทียบสัญลักษณ์ และสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนเขมรและคนญ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

7.1 การเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมรและคนญ

ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วว่า ในการศึกษาาระบบวรรณยุกต์นั้นจะศึกษาจากการพูดแบบชด้อยชดคำ โดยใช้กล่องวรรณยุกต์เป็นเครื่องมือในการศึกษา ดังนั้นในการเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ของผู้พูดทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์ ผู้วิจัยก็จะเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ในการพูดแบบชด้อยชดคำเท่านั้น และเมื่อพิจารณาถึงระบบวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของผู้พูดแต่ละชาติพันธุ์จะเห็นว่าระบบวรรณยุกต์ของผู้พูดแต่ละชาติพันธุ์มีลักษณะที่เหมือนและต่างกันในแต่ละประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. จำนวนของระบบวรรณยุกต์และจำนวนของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ดังมีรายละเอียดแสดงในตารางที่ 7.1

ตารางที่ 7.1

การเปรียบเทียบจำนวนของระบบวรรณยุกต์และจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสาน
ของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนกูย

กลุ่มชาติพันธุ์	จำนวนของระบบวรรณยุกต์และจำนวนของหน่วยเสียงวรรณยุกต์
คนไทยอีสาน	1. ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียง 2. ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียง
คนเขมร	1. ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 4 หน่วยเสียง 2. ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียง 3. ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียง
คนกูย	1. ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียง 2. ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียง

จากตารางที่ 7.1 จะเห็นว่า คนไทยอีสานซึ่งเป็นเจ้าของภาษาและคนกูยมีจำนวนของระบบวรรณยุกต์ 2 แบบเท่ากัน คือ ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียงและระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียง ส่วนคนเขมรมีระบบวรรณยุกต์มากที่สุด คือ มี 3 ระบบวรรณยุกต์ ดังนี้ 1. ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 4 หน่วยเสียง 2. ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียง และ 3. ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียง ซึ่งเมื่อพิจารณาจากทั้งจำนวนระบบวรรณยุกต์และจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์สามารถกล่าวได้ว่า ในเรื่องระบบวรรณยุกต์นั้น คนกูยเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีจำนวนของระบบวรรณยุกต์และจำนวนของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่คล้ายคลึงกับคนไทยอีสานมากกว่าคนเขมร ในขณะที่ระบบวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนเขมรกำลังเกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบวรรณยุกต์ขึ้น

2. ลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ จะเปรียบเทียบในระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียงและระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียงเท่านั้น เนื่องจากทั้ง 2 ระบบนี้เป็นระบบที่ปรากฏในทุกกลุ่มชาติพันธุ์ ส่วนระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 4 หน่วยเสียงนั้นจะไม่เปรียบเทียบ เนื่องจากปรากฏในภาษาไทยอีสานของคนเขมรเท่านั้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ของระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียง ซึ่งปรากฏในระบบวรรณยุกต์ของทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์ ดังแสดงในภาพที่ 7.1 ภาพที่ 7.2 และภาพที่ 7.3

ภาพที่ 7.1

ลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ในระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียง
ของคนไทยอีสาน

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1			ว.4	
2	ว.2	ว.3	ว.5		ว.1
3					
4					ว.3

แบบที่ 1
(ผู้บอกภาษา 6 คน)

	A	B	C	DL	DS
1				ว.4	
2	ว.1	ว.3	ว.5		ว.1
3					
4	ว.2				ว.3

แบบที่ 2
(ผู้บอกภาษา 3 คน)

ภาพที่ 7.2

ลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ในระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียง
ของคนเขมร

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1			ว.4	
2		ว.3			ว.1
3	ว.2		ว.5		
4					ว.3

แบบที่ 1

(ผู้บอกภาษา 3 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1			ว.4	
2		ว.3			ว.1
3	ว.2		ว.5		
4					ว.3

แบบที่ 2

(ผู้บอกภาษา 1 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1			ว.4	
2					ว.1
3	ว.2	ว.3	ว.5		
4					

แบบที่ 3

(ผู้บอกภาษา 1 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1			ว.4	ว.1
2					
3	ว.2	ว.3	ว.5		ว.1
4					

แบบที่ 4

(ผู้บอกภาษา 1 คน)

ภาพที่ 7.3

ลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ในระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียง
ของคนกูย

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1			ว.4	
2		ว.3			ว.1
3	ว.2		ว.5		
4					ว.3

แบบที่ 1
(ผู้บอกภาษา 3 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1			ว.4	
2		ว.3			ว.1
3	ว.2		ว.5		
4					

แบบที่ 2
(ผู้บอกภาษา 1 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1			ว.4	
2		ว.3			
3	ว.2		ว.5		
4					ว.3

แบบที่ 3
(ผู้บอกภาษา 1 คน)

จากภาพที่ 7.1 ภาพที่ 7.2 และภาพที่ 7.3 ซึ่งแสดงลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ในระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียงของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนญ้ย สามารถเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของระบบวรรณยุกต์ของผู้พูดทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์ได้ ดังนี้ คือ

ลักษณะที่เหมือนกัน

1. ลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A ของระบบวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนญ้ยและคนเขมรในทุกระบบวรรณยุกต์ย่อยจะมีลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวเหมือนกับระบบวรรณยุกต์ย่อยแบบที่ 1 ของคนไทยอีสาน คือเป็นแบบ A1-234

2. ลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B ของระบบวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนทั้งสามกลุ่มชนจะเหมือนกัน คือเป็นแบบ B1234

3. ลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ในระหว่างช่อง C และช่อง DL จะมีลักษณะที่เรียกว่า “บันไดลาว” ซึ่งเป็นลักษณะเด่นที่เกิดขึ้นกับระบบวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนอีสานพบว่า ระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียงในภาษาไทยอีสานของคนเขมรและคนญ้ยนั้นก็พบ “บันไดลาว” เช่นกัน

ลักษณะที่แตกต่างกัน

1. ลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง DS ของระบบวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสานทุกแบบจะเป็นแบบ DS123-4 ในขณะที่คนเขมรจะมีลักษณะที่หลากหลาย คือ แบบ DS123-4 (ปรากฏในระบบวรรณยุกต์ย่อยแบบที่ 1) แบบ DS1-23-4 (ปรากฏในระบบวรรณยุกต์ย่อยแบบที่ 2) แบบ DS1234 (ปรากฏในระบบวรรณยุกต์ย่อยแบบที่ 3) และแบบ DS134-2 (ปรากฏในระบบวรรณยุกต์ย่อยแบบที่ 4) ส่วนคนญ้ยจะมีลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์เป็นแบบ DS123-4 เท่านั้น

2. ลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ในระหว่างช่อง DL และช่อง DS ในภาษาของคนเขมรและคนญ้ยจะมีลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวระหว่างช่อง DL และช่อง DS ที่แตกต่างจากคนไทยอีสาน กล่าวคือ ระบบวรรณยุกต์ของคนไทยอีสานจะไม่มีการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ระหว่างช่อง DL และช่อง DS ในขณะที่ระบบวรรณยุกต์ย่อยบางระบบของคนเขมรและคนญ้ยจะมีลักษณะการแตกตัวและรวมตัวระหว่างช่อง DL และช่อง DS เช่น ระบบวรรณยุกต์ย่อยแบบที่ 2 และแบบที่ 4 ของคนเขมร หรือในระบบวรรณยุกต์ย่อยแบบที่ 3 ของคนญ้ย เป็นต้น

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า เมื่อเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5 หน่วยเสียงของคนทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์ พบว่า ระบบวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนเขมรและคนญมมีลักษณะค่อนข้างคล้ายกับคนไทยอีสาน และยังคงลักษณะเด่นของภาษาไทยอีสานไว้อีกด้วย คือ ลักษณะที่เรียกว่า “บันไดลาว” แต่เนื่องจากลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง DS จึงทำให้ระบบวรรณยุกต์ของคนเขมรและคนญมมีความหลากหลายมากกว่าคนไทยอีสาน

2.2 ลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ของระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียง ซึ่งปรากฏในระบบวรรณยุกต์ของทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์ ดังแสดงในภาพที่ 7.4 ภาพที่ 7.5 และภาพที่ 7.6

ภาพที่ 7.4

ลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ในระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียงของคนไทยอีสาน

A	B	C	DL	DS	
๖.1	๖.3	๖.4		๖.1	
๖.6		๖.5			

๖.2				๖.3	

(ผู้บอกภาษา 1 คน)

ภาพที่ 7.5

ลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ในระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียง
ของคนเขมร

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1			ว.4	
2	ว.2	ว.3	ว.5		
3					
4			ว.6	ว.5	ว.3

แบบที่ 1
(ผู้บอกภาษา 1 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1			ว.4	ว.6
2		ว.3	ว.5		
3	ว.2				ว.6
4		ว.5	ว.6	ว.5	

แบบที่ 2
(ผู้บอกภาษา 1 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1			ว.4	
2		ว.3			ว.6
3	ว.2		ว.5		
4			ว.6	ว.5	ว.3

แบบที่ 3
(ผู้บอกภาษา 1 คน)

ภาพที่ 7.6

ลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ในระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียง
ของคนไทย

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1			ว.4	
2		ว.3	ว.5		ว.6
3	ว.2				
4			ว.6	ว.5	

แบบที่ 1

(ผู้บอกภาษา 1 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1			ว.4	
2		ว.3	ว.5		ว.6
3					
4	ว.2		ว.6	ว.5	ว.3

แบบที่ 2

(ผู้บอกภาษา 1 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1			ว.4	ว.1
2	ว.2	ว.3	ว.5		
3	ว.6				
4	ว.2				ว.3

แบบที่ 3

(ผู้บอกภาษา 1 คน)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1		ว.4	ว.4	
2	ว.2	ว.3			ว.1
3	ว.6		ว.5	ว.4	
4	ว.2				ว.3

แบบที่ 4

(ผู้บอกภาษา 1 คน)

ภาพที่ 7.6 (ต่อ)

ลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ในระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียง
ของคนไทย

A	B	C	DL	DS
ว.1			ว.4	ว.1
ว.6	ว.3			
		ว.5		ว.1
ว.2				ว.3

แบบที่ 5

(ผู้บอกภาษา 1 คน)

เมื่อเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียงในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมรและคนญะสามารถกล่าวได้ว่า ระบบวรรณยุกต์ของภาษาไทยอีสานที่พูดโดยคนทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์นั้น มีลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกัน คือ

1. ในช่อง A พบว่า ลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ของคนไทยอีสานจะเป็นแบบ A1-23-4 ในขณะที่ของคนเขมรจะเป็นแบบ A1-234 ส่วนของคนญะจะมีลักษณะที่หลากหลาย คือ 1. เป็นแบบ A1-23-4 ซึ่งเหมือนกับของคนไทยอีสาน 2. เป็นแบบ A1-234 ซึ่งเหมือนกับของคนเขมร 3. เป็นแบบ A123-4 และ 4. เป็นแบบ A1-24-3

2. ในช่อง B พบว่า ลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ของคนไทยอีสานและคนญะจะมีลักษณะที่เหมือนกัน คือเป็นแบบ B1234 ในขณะที่คนเขมรจะมีลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวในช่อง B เป็น 2 แบบ คือ เป็นแบบ B1234 และแบบ B123-4

3. ในช่อง C พบว่า ลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ของคนทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์จะมีความแตกต่างกันดังนี้ คือ คนไทยอีสานจะมีลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวเป็นแบบ C1-234 ส่วนคนเขมรจะมีลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวที่มีลักษณะเด่น คือ

เป็นแบบ C1-23-4 และคนญจะมีลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวทั้งที่เหมือนและต่างจากของคนไทยอีสานและคนเขมรคือ เป็นแบบ C1-234 เหมือนของคนไทยอีสาน (ดังปรากฏในระบบวรรณยุกต์ย่อยแบบที่ 3, 4 และ 5) และเป็นแบบ C1-23-4 เหมือนของคนเขมร(ดังปรากฏในระบบวรรณยุกต์ย่อยแบบที่ 1 และ 2)

4. ในช่อง DL พบว่า ลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ของคนเขมรและคนญมีลักษณะทั้งที่เหมือนและต่างจากคนไทยอีสาน คือ ในทุกระบบวรรณยุกต์ย่อยของคนเขมรจะมีลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวที่คล้ายกับของคนไทยอีสาน คือ เป็นแบบ DL123-DL4 ส่วนของคนญจะมีระบบวรรณยุกต์ย่อยบางแบบที่มีลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวที่ต่างไปจากของคนไทยอีสาน คือ จะเป็นแบบ DL12-3-4 (ดังปรากฏในระบบวรรณยุกต์ย่อยแบบที่ 4)

5. ในช่อง DS พบว่า ลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ของระบบวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสานทุกแบบจะเป็นแบบ DS123-4 ในขณะที่คนเขมรและคนญจะมีลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ที่หลากหลาย ดังปรากฏในภาพที่ 7.5 และภาพที่ 7.6 ตามลำดับ

6. ลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ในระหว่างช่องที่เรียกว่า “บันไดลาว” จะเกิดกับทุกกลุ่มชาติพันธุ์ แต่สำหรับลักษณะของ “บันไดลาว” ของคนเขมรนั้นจะไม่เป็นบันไดลาวที่ชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับของคนไทยอีสานและคนญ นอกจากนี้ยังพบว่า คนเขมรจะมีลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ระหว่างช่องที่หลากหลายกว่าคนไทยอีสานและคนญ โดยเฉพาะในช่อง DL และช่อง DS ดังที่ปรากฏในภาพที่ 7.5

จากการเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียงในภาษาไทยของอีสานของคนทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า คนเขมรและคนญมีลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวที่หลากหลายกว่าคนไทยอีสาน กล่าวคือ คนเขมรจะมีลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B ช่อง C และช่อง DS ที่หลากหลายกว่าคนไทยอีสาน ส่วนของคนญจะมีลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A ช่อง C ช่อง DL และช่อง DS ที่หลากหลายกว่า อย่างไรก็ตามแม้ว่าคนเขมรและคนญจะมีลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวที่หลากหลายกว่าคนไทยอีสาน แต่ก็ยังคงลักษณะเด่นของภาษาไทยอีสานไว้ นั่นคือมีลักษณะที่เรียกว่า “บันไดลาว” ปรากฏอยู่

สำหรับการเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนญ สามารถกล่าวได้ว่า ภาษาไทยอีสานของคนเขมรและคนญกำลังเกิดการแปรเปลี่ยนไปจากของคนไทยอีสานในทั้ง 2 ระบบวรรณยุกต์ โดยที่ในระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 5

หน่วยเสียงนั้น คนเขมรและคนกูยจะมีลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวที่ค่อนข้างคล้ายกับระบบวรรณยุกต์ย่อยที่ 2 ของคนไทยอีสาน แต่ในระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 6 หน่วยเสียงนั้นพบว่า คนกูยจะมีความคล้ายคลึงกับของคนไทยอีสานมากกว่าของเขมร อย่างไรก็ตามสามารถกล่าวได้ว่า ภาษาไทยอีสานของคนเขมรมีการแปรเปลี่ยนมากกว่าของคนกูย ทั้งในด้านจำนวนระบบวรรณยุกต์จำนวน หน่วยเสียงวรรณยุกต์ และด้านลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์

7.2 การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสาน ของคนไทยอีสาน คนเขมรและคนกูย

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งได้แก่ คนไทยอีสาน คนเขมร และคนกูยนั้น ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ใน 2 ลักษณะการพูด คือ ลักษณะการพูดแบบชัดถ้อยชัดคำและลักษณะการพูดแบบต่อเนื่อง ซึ่งจะเปรียบเทียบใน 3 ประเด็นต่อไปนี้ 1. รูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์ 2. ระดับเสียงวรรณยุกต์ และ 3. รูปแปรของเสียงวรรณยุกต์ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

7.2.1 การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในการพูดแบบชัดถ้อยชัดคำ

ดังที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นแล้วว่า ในการเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานระหว่างคนไทยอีสานซึ่งเป็นเจ้าของภาษา และคนเขมรกับคนกูยซึ่งไม่ใช่เจ้าของภาษานั้น ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ใน 3 ประเด็น คือ รูป (tone shape) / ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์ (tone direction) ระดับของเสียงและรูปแปรของเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอผลการเปรียบเทียบ ที่ละเสียงวรรณยุกต์ ดังต่อไปนี้

1. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 แบ่งตามลักษณะโครงสร้างพยางค์ได้ 2 แบบ คือ เสียงวรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์เป็น และเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์ตายสระเสียงสั้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์เป็น ในทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์มีสัทลักษณะแสดงในตารางที่ 7.2

ตารางที่ 7.2

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์เป็นในภาษาไทยอีสานของ
คนไทยอีสาน คนเขมร และคนกูยในการพูดแบบชัดถ้อยชัดคำ

กลุ่มชาติพันธุ์	สัทลักษณะ	รูปแปร
คนไทยอีสาน	[3 [^] 34]	-
คนเขมร	[2 [^] 24]	-
คนกูย	[2 [^] 3 [^]]	-

จากตารางที่ 7.2 ซึ่งแสดงการเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์เป็น จะเห็นว่า วรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์เป็นของคนไทยอีสานและคนเขมรจะมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน คือ เป็นเสียงตก-ขึ้น ในขณะที่รูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์เป็นของคนกูยจะเป็นเสียงขึ้น และเมื่อพิจารณาในด้านระดับเสียงจะพบว่า ในทุกกลุ่มชาติพันธุ์จะมีระดับเสียงที่แตกต่างกัน กล่าวคือ คนไทยอีสานจะมีระดับเสียงที่สูงกว่ากลุ่มชาติพันธุ์อื่นในตอนเริ่มของการออกเสียง ส่วนในตอนท้ายของการออกเสียงคนไทยอีสานจะมีระดับเสียงเท่ากับคนเขมรแต่สูงกว่าคนกูย ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าในด้านระดับเสียง คนไทยอีสานมีระดับเสียงของวรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์เป็นสูงกว่าคนเขมรและคนกูย

1.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์ตายสระเสียงสั้น ของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนกูยมีสัทลักษณะ ดังนี้

ตารางที่ 7.3

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์ตายสระเสียงสั้นในภาษาไทยอีสานของ
คนไทยอีสาน คนเขมร และคนกูยในการพูดแบบชัดถ้อยชัดคำ

กลุ่มชาติพันธุ์	สัทลักษณะ	รูปแปร
คนไทยอีสาน	[3 [^] 34 [^]]	-
คนเขมร	[34]	[3 [^] 2 [^]]
คนกูย	[34]	[3 [^] 2 [^]]

เมื่อพิจารณาถึงผลการเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์ตายสระเสียงสั้นในทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์ข้างต้นจะเห็นว่า คนเขมรและคนญะมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน คือ เป็นเสียงขึ้น ในขณะที่คนไทยอีสานจะมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงตก-ขึ้น ส่วนในด้านระดับของเสียงวรรณยุกต์จะเห็นว่า ทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์มีระดับเสียงที่คล้ายคลึงกัน นอกจากนี้ในด้านรูปแปรของเสียงวรรณยุกต์จะพบว่า ทั้งคนเขมรและคนญะมีการแปรของเสียงวรรณยุกต์เกิดขึ้นเป็นเสียงเดียวกัน คือ เสียงตก $[3^2\wedge]$

2. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนญะ มีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น-ตก ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 แบบที่ 1 ของทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์มีสัทลักษณะดังนี้

ตารางที่ 7.4

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 แบบที่ 1 ในภาษาไทยอีสานของ
คนไทยอีสาน คนเขมร และคนญะในการพูดแบบชัดถ้อยชัดคำ

กลุ่มชาติพันธุ์	สัทลักษณะ	รูปแปร
คนไทยอีสาน	$[44^1\wedge]$	-
คนเขมร	$[3^42]$	$[21^1]$ $[443]$
คนญะ	$[33^2\wedge]$	$[1^1\wedge]$

ผลการเปรียบเทียบของสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 แบบที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ในด้านรูปวรรณยุกต์ ทั้งสามกลุ่มชาติพันธุ์จะมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน คือ เป็นเสียงขึ้น-ตก แต่ในด้านระดับเสียงจะพบว่า มีความแตกต่างกัน คือ คนไทยอีสานจะมีระดับเสียงที่สูงกว่าคนเขมรและคนญะในตอนต้นของการออกเสียง แต่ในตอนท้ายของการออกเสียง คนเขมรและคนญะจะมีระดับเสียงที่สูงกว่า นอกจากนี้ในด้านการแปรของเสียงพบว่า มีการแปรของเสียงเกิดขึ้นใน 2 กลุ่มชาติพันธุ์ คือ คนเขมรและคนญะ โดยคนเขมรจะมีการแปรของเสียงเป็น 2 รูป คือ เป็นเสียงตก $[21^1]$ และเสียงระดับ-ตกตอนท้าย $[443]$ ส่วนคนญะจะมีการแปรของเสียงเพียง 1 รูป คือ แปรเป็นเสียงระดับ $[1^1\wedge]$ และเมื่อพิจารณาในด้านรูปแปรของเสียงจะเห็นว่า ในทั้ง 2 กลุ่มชาติพันธุ์จะมีรูปแปรที่แตกต่างกัน

2.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 แบบที่ 2 พบในระบบวรรณยุกต์ของคนเขมรและคนกวยเท่านั้น ซึ่งมีสัญลักษณ์เป็นเสียงตก ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 7.5

การเปรียบเทียบสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 แบบที่ 2 ในภาษาไทยอีสานของ
คนเขมร และคนกวยในการพูดแบบชด้อยชดคำ

กลุ่มชาติพันธุ์	สัญลักษณ์	รูปแปร
คนไทยอีสาน	-	-
คนเขมร	[3 ^{2^}]	-
คนกวย	[3 ³]	[33 ^{2^}]

สำหรับผลการเปรียบเทียบสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 แบบที่ 2 ซึ่งปรากฏในระบบวรรณยุกต์ของคนเขมรและคนกวยเท่านั้นสามารถสรุปได้ว่า วรรณยุกต์ที่ 2 แบบที่ 2 ของคนเขมรและคนกวยมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน คือ เป็นเสียงตก ส่วนในด้านระดับเสียงจะพบว่า ทั้ง 2 กลุ่มชาติพันธุ์มีระดับเสียงที่แตกต่างกัน กล่าวคือ คนกวยจะมีระดับเสียงที่สูงกว่าคนเขมรในตอนท้ายของการออกเสียง นอกจากนี้ในด้านรูปแปรของเสียงจะพบว่า เกิดขึ้นเฉพาะกับคนกวยเท่านั้น คือ คนกวยจะมีการแปรของเสียงเป็นเสียงขึ้น-ตก [33^{2^}]

3. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมรและคนกวยแบ่งตามลักษณะโครงสร้างพยางค์ได้ 2 แบบ ดังนี้

3.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 พยางค์เป็น พบว่ามี 2 สัญลักษณ์ คือ

3.1.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 1 พยางค์เป็น ในทั้ง 3 กลุ่มชน มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 7.6

ตารางที่ 7.6

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 1 พยางค์เป็นในภาษาไทยอีสานของ
คนไทยอีสาน คนเขมร และคนกวยในการพูดแบบชัดถ้อยชัดคำ

กลุ่มชาติพันธุ์	สัทลักษณะ	รูปแปร
คนไทยอีสาน	[43 [^]]	-
คนเขมร	[3 [^] 3]	[3 [^] 23] [4333 [^]][2 [^] 31 [^]]
คนกวย	[33]	[32 [^]] [33 [^] 2]

เมื่อเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 1 พยางค์เป็นของทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์จะเห็นว่า คนไทยอีสานและคนเขมรจะมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์ที่คล้ายคลึงกัน คือ เป็นเสียงตกลงเล็กน้อย ส่วนคนกวยจะมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงระดับ แต่ในด้านระดับของเสียงจะพบว่า คนเขมรและคนกวยจะมีระดับเสียงที่คล้ายกันมากกว่าคนไทยอีสาน โดยคนไทยอีสานจะมีระดับของเสียงที่สูงที่สุด คนเขมรรองลงมา และคนกวยจะมีระดับของเสียงที่ต่ำที่สุด ส่วนในด้านรูปแปรของเสียงวรรณยุกต์พบว่า คนเขมรมีรูปแปร 3 รูปแปร คือ เสียงตก-ขึ้น [3[^]23] เสียงตก-ระดับ-ขึ้น[4333[^]] และเสียงขึ้น-ตก [2[^]31[^]] ในขณะที่คนกวยจะมีการแปรของเสียงเป็น 2 รูป คือ แปรเป็นเสียงตก [32[^]] และเสียงขึ้น-ตก [33[^]2] ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงรูปแปรที่เกิดขึ้นจะเห็นว่า ในทั้ง 2 กลุ่มชาติพันธุ์จะมีรูปแปรที่เหมือนกัน คือ แปรเป็นเสียงขึ้น-ตก

3.1.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 2 พยางค์เป็น มีสัทลักษณะเป็นเสียงตก ซึ่งปรากฏในระบบวรรณยุกต์ของคนเขมรและคนกวยเท่านั้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 7.7

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 2 พยางค์เป็นในภาษาไทยอีสาน
ของคนเขมร และคนกวยในการพูดแบบชัดถ้อยชัดคำ

กลุ่มชาติพันธุ์	สัทลักษณะ	รูปแปร
คนไทยอีสาน	-	-
คนเขมร	[2 [^] 1 [^]]	[31 [^] 5 [^]][2 [^] 3 [^] 1 [^]]
คนกวย	[2 [^] 2]	[2 [^] 32]

จากตารางที่ 7.7 ซึ่งแสดงการเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 2 พยางค์เป็นของคนเขมรและคนกวยพบว่า ทั้ง 2 กลุ่มชาติพันธุ์จะมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์ที่คล้ายคลึงกัน แต่จะมีระดับเสียงที่ต่างกัน คือ คนกวยจะมีระดับเสียงที่สูงกว่าคนเขมร และในด้านรูปแปรของเสียงจะพบว่า คนเขมรมีจำนวนของรูปแปรที่มากกว่าคนกวย โดยที่คนเขมรมีการแปรของเสียงเป็น 2 เสียง คือ เสียงตก-ขึ้น $[31^{\wedge}5^{\wedge}]$ และเสียงขึ้น-ตก $[2^{\wedge}3^{\wedge}1^{\wedge}]$ ส่วนคนกวยจะมีการแปรของเสียงเพียง 1 เสียง คือ แปรเป็นเสียงขึ้น-ตก $[2^{\wedge}32]$ แต่ทั้ง 2 กลุ่มชาติพันธุ์นั้นมีรูปแปรที่เหมือนกัน คือ แปรเป็นเสียงขึ้น-ตก

3.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 พยางค์ตายสระเสียงสั้น จะมีสัทลักษณะ 2 แบบ ดังนี้

3.2.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 1 พยางค์ตายสระเสียงสั้น ของทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์มีสัทลักษณะ ดังนี้

ตารางที่ 7.8

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 1 พยางค์ตายสระเสียงสั้น

ในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนกวย

ในการพูดแบบชด้อยชดคำ

กลุ่มชาติพันธุ์	สัทลักษณะ	รูปแปร
คนไทยอีสาน	$[3^{\wedge}443^{\wedge}]$	-
คนเขมร	$[3^{\wedge}3^{\wedge}]$	$[34]$
คนกวย	$[33]$	$[2^{\wedge}3^{\wedge}]$

ผลของการเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 1 พยางค์ตายสระเสียงสั้นพบว่า ทั้งคนเขมรและคนกวยจะมีสัทลักษณะที่แตกต่างจากคนไทยอีสานทั้งด้านรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์ ระดับของเสียง และรูปแปรของเสียงวรรณยุกต์ กล่าวคือ เสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 1 พยางค์ตายสระเสียงสั้นของคนไทยอีสานจะมีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น-ระดับ-ตก แต่คนเขมรและคนกวยจะมีสัทลักษณะเป็นเสียงระดับ โดยที่คนเขมรจะมีระดับของเสียงสูงกว่าคนกวย ส่วนในด้านรูปแปรของเสียงพบว่า ทั้งคนเขมรและคนกวยจะมีการแปรของเสียงเป็นเสียงขึ้น ซึ่งคนเขมรจะมีระดับเสียงที่สูงกว่าคนกวย

3.2.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงสั้น ของผู้พูดทั้ง 3 กลุ่มชนมีสัทลักษณะเป็นเสียงตก ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 7.9

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงสั้น
ในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนกูยในการพูดแบบชด้อยชดคำ

กลุ่มชาติพันธุ์	สัทลักษณะ	รูปแปร
คนไทยอีสาน	[32]	-
คนเขมร	[32 [^]]	-
คนกูย	[3 [^] 3]	-

เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงสั้นของคนทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า เสียงวรรณยุกต์ของทั้ง 3 กลุ่มชนมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน คือ เป็นเสียงตก โดยที่คนกูยจะมีระดับเสียงที่สูงกว่าคนไทยอีสานและคนเขมรทั้งตอนต้นของการออกเสียงและตอนท้ายของการออกเสียง ส่วนคนเขมรจะมีระดับเสียงที่สูงกว่าคนไทยอีสานในตอนท้ายของการออกเสียงเท่านั้น

4. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมรและคนกูยแบ่งตามลักษณะโครงสร้างพยางค์ได้ 2 แบบ คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์เป็น และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตาย ซึ่งแบ่งเป็นพยางค์ตายสระเสียงยาวและพยางค์ตายสระเสียงสั้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์เป็น มีสัทลักษณะเป็นเสียงตก ในทุกกลุ่มชาติพันธุ์ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 7.10

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์เป็นในภาษาไทยอีสาน
ของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนกูยในการพูดแบบชด้อยชดคำ

กลุ่มชาติพันธุ์	สัทลักษณะ	รูปแปร
คนไทยอีสาน	[3 [^] 2]	-
คนเขมร	[31 [^]]	[33 [^] 1 [^]]
คนกูย	[32]	[2 [^] 32]

จากการเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์เป็นของทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์จะพบว่า ทุกชาติพันธุ์จะมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน คือ เป็นเสียงตก แต่จะมีระดับเสียงที่แตกต่างกัน กล่าวคือ คนไทยอีสานจะมีระดับเสียงในตอนต้นของการออกเสียงที่สูงกว่าคนเขมรและคนกวย ส่วนในตอนท้ายของการออกเสียงจะมีระดับเสียงที่เท่ากันกับคนกวยแต่จะสูงกว่าคนเขมร สำหรับในด้านรูปแปรของเสียงวรรณยุกต์จะพบเฉพาะในคนเขมรและคนกวยเท่านั้น ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มชนจะมีรูปวรรณยุกต์ของรูปแปรที่คล้ายกันคือ เป็นเสียงขึ้น-ตก แต่ในด้านระดับเสียงของรูปแปร คนเขมรจะมีระดับเสียงที่สูงกว่าคนกวย

4.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงยาว มีสัทลักษณะเป็นเสียงตกในทุกกลุ่มชาติพันธุ์ ดังแสดงในตารางที่ 7.11

ตารางที่ 7.11

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงยาวในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนกวยในการพูดแบบชัตถ้อยชัตคำ

กลุ่มชาติพันธุ์	สัทลักษณะ	รูปแปร
คนไทยอีสาน	[32]	-
คนเขมร	[32]	[3 [^] 35]
คนกวย	[2 [^] 2]	-

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงยาวของคนไทยอีสาน คนเขมรและคนกวยข้างต้นจะเห็นว่า เสียงวรรณยุกต์ของทั้ง 3 กลุ่มชนมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์ที่เหมือนกัน คือ เป็นเสียงตก แต่ในด้านระดับของเสียงจะพบว่า คนไทยอีสานและคนเขมรมีระดับของเสียงที่เท่ากัน ส่วนคนกวยจะมีระดับของเสียงที่ต่ำกว่าคนไทยอีสานและคนเขมร ถึงแม้ว่าคนเขมรจะมีรูปวรรณยุกต์และระดับของเสียงวรรณยุกต์เหมือนกับคนไทยอีสาน แต่คนเขมรมีการแปรของเสียงวรรณยุกต์เกิดขึ้น คือ แปรเป็นเสียงตก-ขึ้น [3[^]35]

สำหรับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงสั้น พบใน 2 กลุ่มชาติพันธุ์ คือ คนเขมรและคนกวยเท่านั้น ซึ่งมีสัทลักษณะเป็นเสียงตก สามารถแสดงการเปรียบเทียบได้ดังนี้

ตารางที่ 7.12

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงสั้นในภาษาไทยอีสาน
ของคนเขมร และคนญในการพูดแบบชด้อยชดคำ

กลุ่มชาติพันธุ์	สัทลักษณะ	รูปแปร
คนไทยอีสาน	-	-
คนเขมร	[42 [^]]	-
คนญ	[2 [^] 2]	-

จากการเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงสั้นของคนเขมรและคนญข้างต้นพบว่า ในด้านรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์ ทั้ง 2 กลุ่มจะมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์ที่เหมือนกัน คือ เป็นเสียงตก แต่จะต่างกันในด้านระดับเสียง โดยที่คนเขมรจะมีระดับเสียงที่สูงกว่าคนญ

5. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมรและคนญแบ่งตามลักษณะโครงสร้างพยางค์ได้ 2 แบบ คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 พยางค์เป็น และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 พยางค์ตายสระเสียงยาว ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 พยางค์เป็น พบว่า ทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์จะมีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น-ตก ซึ่งแสดงการเปรียบเทียบได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7.13

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 พยางค์เป็นในภาษาไทยอีสาน
ของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนญในการพูดแบบชด้อยชดคำ

กลุ่มชาติพันธุ์	สัทลักษณะ	รูปแปร
คนไทยอีสาน	[33 [^] 1]	-
คนเขมร	[33 [^] 1 [^]]	[31 [^]] [323 [^]][1 [^] 1 [^]] [35 [^]]
คนญ	[2 [^] 32]	[2 [^] 2] [2 [^] 3] [22]

ในการเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ข้างต้นจะเห็นว่า ทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์ มีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน คือ เป็นเสียงขึ้น-ตก แต่มีระดับของเสียงวรรณยุกต์ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ คนไทยอีสานและคนเขมรมีระดับเสียงวรรณยุกต์ที่ใกล้เคียงกัน โดยที่คนไทยอีสานจะมีระดับเสียงในตอนท้ายของการออกเสียงต่ำกว่าคนเขมร ส่วนคนญวนนั้นมีระดับของเสียงที่ต่างจากคนไทยอีสานและคนเขมร คือ ระดับเสียงในตอนต้นของการออกเสียงจะต่ำกว่าคนไทยอีสานและคนเขมร แต่จะมีระดับเสียงในตอนท้ายของการออกเสียงที่สูงกว่าคนไทยอีสานและคนเขมร นอกจากนี้ในด้านรูปแปรของเสียง พบว่า ถึงแม้คนเขมรมีรูปและระดับเสียงของสัทลักษณะที่คล้ายกับคนไทยอีสานมากกว่าคนญวน แต่ในด้านรูปแปรจะมีจำนวนของรูปแปรที่หลากหลายกว่าคนญวน อีกทั้งรูปแปรที่ปรากฏจะมีรูปวรรณยุกต์ทั้งที่เหมือนและต่างจากคนญวน

5.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 พยางค์ตายสระเสียงยาว พบว่า ทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์มีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น-ตก ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 7.14

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 พยางค์ตายสระเสียงยาวในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนญวนในการพูดแบบชัดถ้อยชัดคำ

กลุ่มชาติพันธุ์	สัทลักษณะ	รูปแปร
คนไทยอีสาน	[3 ⁴¹]	-
คนเขมร	[33 ¹]	-
คนญวน	[2 ³²]	[22]

เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 พยางค์ตายสระเสียงยาวของคนไทยอีสาน คนเขมรและคนญวนพบว่า ทั้ง 3 กลุ่มชนมีรูป/ทิศทางของวรรณยุกต์เป็นเสียงขึ้น-ตก เหมือนกัน แต่จะมีระดับของเสียงวรรณยุกต์ที่ต่างกัน คือ คนไทยอีสานจะมีระดับของเสียงวรรณยุกต์ที่สูงกว่าคนเขมรและคนญวน โดยที่คนญวนจะมีระดับของเสียงต่ำที่สุด นอกจากนี้คนญวนเป็นกลุ่มชาติพันธุ์เพียงกลุ่มเดียวที่มีการแปรของเสียงวรรณยุกต์เกิดขึ้น คือ แปรเป็นเสียงระดับ

6. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมรและคนญวนแบ่งตามลักษณะโครงสร้างพยางค์ได้ 2 แบบ คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 พยางค์เป็น และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 พยางค์ตายสระเสียงสั้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

6.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 พยางค์เป็น จะปรากฏเฉพาะในระบบวรรณยุกต์ของคนเขมรและคนกวยเท่านั้น ซึ่งมีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7.15

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 พยางค์เป็นในภาษาไทยอีสาน
ของคนเขมร และคนกวยในการพูดแบบชด้อยชุดคำ

กลุ่มชาติพันธุ์	สัทลักษณะ	รูปแปร
คนไทยอีสาน	-	-
คนเขมร	[2 [^] 3]	-
คนกวย	[23]	-

จากตารางที่ 7.15 พบว่า เสียงวรรณยุกต์ที่ 6 พยางค์เป็นของทั้งคนเขมรและคนกวยมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงขึ้นเหมือนกัน อีกทั้งในด้านระดับของเสียงวรรณยุกต์พบว่า ทั้ง 2 กลุ่มชาติพันธุ์ยังมีระดับของเสียงที่ใกล้เคียงกันอีกด้วย กล่าวคือ คนเขมรจะมีระดับเสียงในตอนต้นของการออกเสียงที่สูงกว่าคนกวยเล็กน้อย ส่วนในตอนท้ายของการออกเสียงจะมีระดับเสียงที่เท่ากันในทั้ง 2 กลุ่มชาติพันธุ์

6.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 พยางค์ตายสระเสียงสั้น จะปรากฏในระบบวรรณยุกต์ของคนเขมรและคนกวยเท่านั้น โดยที่สัทลักษณะของเสียงจะเป็นเสียงขึ้น ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ 7.16

ตารางที่ 7.16

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 พยางค์ตายสระสั้นในภาษาไทยอีสาน
ของคนเขมร และคนกวยในการพูดแบบชด้อยชุดคำ

กลุ่มชาติพันธุ์	สัทลักษณะ	รูปแปร
คนไทยอีสาน	-	-
คนเขมร	[33 [^]]	[3 [^] 3]
คนกวย	[22 [^]]	[21 [^]]

จากการเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 พยางค์ตายสระเสียงสั้น พบว่า คนเขมรและคนกวยมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์ที่เหมือนกันคือ เป็นเสียงขึ้น ส่วนในด้านระดับเสียงพบว่า ทั้ง 2 กลุ่มชาติพันธุ์มีระดับเสียงที่แตกต่างกัน กล่าวคือ คนเขมรจะมีระดับเสียงที่สูงกว่าคนกวย สำหรับในด้านรูปแปรของเสียงวรรณยุกต์จะพบว่า ทั้ง 2 กลุ่มชาติพันธุ์มีจำนวนและรูปของรูปแปรที่เหมือนกัน คือ มีรูปแปรเพียง 1 รูป ซึ่งมีเสียงเป็นเสียงตก ส่วนในด้านระดับเสียงของรูปแปรพบว่า คนเขมรจะมีระดับเสียงที่สูงกว่าคนกวย

จากผลการเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมรและคนกวยในลีลาการพูดแบบชด้อยชดคำสามารถสรุปได้ว่า เสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมรและคนกวยมีสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์คล้ายกันแทบทุก หน่วยเสียง แต่สำหรับคนเขมรและคนกวยนั้นพบว่า สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ส่วนมากมีการแปรของเสียงเกิดขึ้น อีกทั้งยังพบว่า มีบางเสียงวรรณยุกต์ซึ่งปรากฏเฉพาะในระบบวรรณยุกต์ของคนเขมรและคนกวยเท่านั้น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าในระดับสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์พบว่า ภาษาไทยอีสานของคนไทยเขมรและคนกวยมีการแปรของภาษาเกิดขึ้น

7.2.2 การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในการพูดแบบต่อเนื่อง

ในการเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมรและคนกวยในลีลาการพูดแบบต่อเนื่อง ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ใน 3 ประเด็นดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในข้างต้น ซึ่งผู้วิจัยจะเสนอผลการเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ทีละเสียง ดังต่อไปนี้

1. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมรและคนกวยแบ่งตามลักษณะโครงสร้างพยางค์ได้ 2 แบบ คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์เป็น และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์ตายสระเสียงสั้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์เป็น มีสัทลักษณะเป็นเสียงตก-ขึ้นในทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์ ดังแสดงตารางการเปรียบเทียบได้ต่อไปนี้

ตารางที่ 7.17

การเปรียบเทียบสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์เป็นในภาษาไทยอีสาน
ของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนกวยในการพูดแบบต่อเนื่อง

กลุ่มชาติพันธุ์	สัญลักษณ์	รูปแปร
คนไทยอีสาน	[324]	$[3^2 4^3]$
คนเขมร	[323^]	$[2^2 3^3]$
คนกวย	[32^3^]	$[32^3 3^3] [2^3 32]$

จากตารางที่ 7.17 ซึ่งแสดงการเปรียบเทียบสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์เป็นพบว่า รูปวรรณยุกต์ของกลุ่มชาติพันธุ์ทั้ง 3 กลุ่มมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน คือ เป็นเสียงตก-ขึ้น ส่วนในด้านระดับเสียงจะพบว่า ในทุกกลุ่มชาติพันธุ์จะมีระดับเสียงที่ต่างกัน กล่าวคือ คนไทยอีสานจะมีระดับเสียงที่สูงกว่ากลุ่มชาติพันธุ์อื่นในตอนท้ายของการออกเสียง แต่ในด้านรูปแปรของเสียงพบว่า คนกวยมีการแปรของเสียงมากกว่าคนไทยอีสานและคนเขมร

1.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์ตายสระเสียงสั้น มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 7.18

การเปรียบเทียบสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์ตายสระเสียงสั้นในภาษาไทยอีสาน
ของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนกวยในการพูดแบบต่อเนื่อง

กลุ่มชาติพันธุ์	สัญลักษณ์	รูปแปร
คนไทยอีสาน	[43^5]	$[4^4 5^4]^ [3^2]^$
คนเขมร	[43^4]	$[43^4 4^4] [4^3] [33^3 2^2]^$
คนกวย	[3^5]	$[44^4] [4^3]^$

เมื่อพิจารณาถึงผลการเปรียบเทียบสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 พยางค์ตายสระเสียงสั้นในทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์จะเห็นว่า คนไทยอีสานและคนเขมรมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์และระดับวรรณยุกต์คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ จะมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงตก-ขึ้นทั้ง 2 กลุ่มชนและมีระดับเสียงที่ใกล้เคียงกัน ในขณะที่คนกวยจะมีรูปวรรณยุกต์และระดับเสียงวรรณยุกต์ที่แตกต่างจากทั้ง 2 กลุ่มชาติพันธุ์ คือ มีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงขึ้นและมี

ระดับเสียงที่ต่ำกว่าคนไทยอีสานและคนเขมร ส่วนในด้านรูปแปรของเสียงวรรณยุกต์จะพบว่า ทั้ง 3 กลุ่มชนจะมีการแปรของเสียงเกิดขึ้น โดยที่คนเขมรจะมีการแปรของเสียงเกิดขึ้นมากกว่าคนไทยอีสานและคนญ

2. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนญ มี สัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น-ตก ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 แบบที่ 1 ของทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์จะมีสัทลักษณะเป็น เสียงขึ้น-ตก ซึ่งสามารถแสดงการเปรียบเทียบได้ดังนี้

ตารางที่ 7.19

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 แบบที่ 1 ในภาษาไทยอีสาน
ของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนญในการพูดแบบต่อเนื่อง

กลุ่มชาติพันธุ์	สัทลักษณะ	รูปแปร
คนไทยอีสาน	$[4^{\wedge}52^{\wedge}]$	$[2^{\wedge}2^{\wedge}2]$
คนเขมร	$[3^{\wedge}42^{\wedge}]$	$[32] [221^{\wedge}]$
คนญ	$[3^{\wedge}42^{\wedge}]$	$[221^{\wedge}]$

สำหรับผลการเปรียบเทียบของสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 แบบที่ 1 แสดงว่า ทั้งสามกลุ่มชาติพันธุ์มีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน คือ เป็นเสียงขึ้น-ตก แต่ในด้าน ระดับเสียงพบว่าแตกต่างกัน คือ คนเขมรและคนญมีระดับเสียงที่เท่ากัน แต่คนไทยอีสานจะมี ระดับเสียงที่สูงกว่าคนเขมรและคนญ ส่วนในด้านรูปแปรของเสียงพบว่า คนเขมรจะมีจำนวนของ รูปแปรเกิดขึ้นมากกว่าคนไทยอีสานและคนญ แต่เมื่อพิจารณาถึงรูป/ทิศทางของรูปแปรที่เกิดขึ้น จะพบว่า ทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์มีรูปของรูปแปรที่เหมือนกัน 1 รูป คือ เสียงระดับ-ตกตอนท้าย โดยที่ คนไทยอีสานจะมีระดับเสียงของรูปแปรที่สูงกว่าคนเขมรและคนญ

2.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 แบบที่ 2 ปรากฏในระบบวรรณยุกต์ของคนเขมรและคนญเท่านั้น โดยมีสัทลักษณะเป็นเสียงตก ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7.20

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 แบบที่ 2 ในภาษาไทยอีสาน
ของคนเขมร และคนกวยในการพูดแบบต่อเนื่อง

กลุ่มชาติพันธุ์	สัทลักษณะ	รูปแปร
คนไทยอีสาน	-	-
คนเขมร	[4 [^] 3 [^]]	[3 [^] 43]
คนกวย	[3 [^] 3]	[3 [^] 43]

จากตารางที่ 7.20 จะเห็นว่า เสียงวรรณยุกต์ที่ 2 แบบที่ 2 ของคนเขมรและคนกวยมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน คือ เป็นเสียงตก ส่วนในด้านระดับเสียงพบว่าแตกต่างกัน คือ คนเขมรจะมีระดับเสียงที่สูงกว่าคนกวย สำหรับในด้านรูปแปรของเสียงพบว่า ทั้ง 2 กลุ่มชาติพันธุ์มีรูปของรูปแปรและระดับเสียงเหมือนกัน คือ มีรูปของรูปแปรเป็นเสียงขึ้น-ตก [3[^]43]

3. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมรและคนกวยแบ่งตามลักษณะโครงสร้างพยางค์ได้ 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

3.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 พยางค์เป็น พบว่ามี 2 สัทลักษณะ คือ

3.1.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 1 พยางค์เป็น ทั้ง 3 กลุ่มชนจะมีสัทลักษณะเป็นเสียงตกลงเล็กน้อย ซึ่งสามารถแสดงการเปรียบเทียบได้ดังนี้

ตารางที่ 7.21

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 1 พยางค์เป็นในภาษาไทยอีสาน
ของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนกวยในการพูดแบบต่อเนื่อง

กลุ่มชาติพันธุ์	สัทลักษณะ	รูปแปร
คนไทยอีสาน	[43 [^]]	[1 [^]] [5 [^] 55 [^]] [11] [33 [^] 2 [^] 3]
คนเขมร	[3 [^] 3]	[4 [^] 34] [44 [^] 2 [^]]
คนกวย	[43 [^]]	[43 [^] 4 [^]] [433 [^]]

เมื่อเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 1 พยางค์เป็นของทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์จะพบว่า คนไทยอีสานและคนญอมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์และระดับของเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน ส่วนคนเขมรถึงแม้ว่าจะมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์เหมือนกับคนไทยอีสานและคนญอ แต่ก็มียระดับเสียงที่แตกต่างจากทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์ คือ มีระดับของเสียงที่ต่ำกว่า สำหรับด้านรูปแปรของเสียงวรรณยุกต์พบว่า คนไทยอีสานมีรูปแปรของเสียงมากที่สุด ในขณะที่คนเขมรและคนญอมีจำนวนของรูปแปรเท่ากัน คือ ทั้ง 2 กลุ่มชาติพันธุ์มีรูปแปร 2 รูป

3.1.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 2 พยางค์เป็น ซึ่งจะปรากฏในระบบวรรณยุกต์ของคนเขมรและคนญอเท่านั้น โดยมีสัทลักษณะเป็นเสียงตก ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 7.22

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 2 พยางค์เป็นในภาษาไทยอีสานของคนเขมร และคนญอในการพูดแบบต่อเนื่อง

กลุ่มชาติพันธุ์	สัทลักษณะ	รูปแปร
คนไทยอีสาน	-	-
คนเขมร	$[3^1 1^1]$	$[3^3 3^4] [1^1 1^1] [2^4 3^1]$
คนญอ	$[3 2^1]$	$[3^3 3 3] [2^2 2^2]$ $[2 1^1 4] [2 2^1 1^1]$

จากผลการเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ข้างต้นพบว่า ทั้ง 2 กลุ่มชาติพันธุ์จะมีรูปของเสียงวรรณยุกต์ที่เหมือนกัน คือ เป็นเสียงตก แต่ในด้านระดับเสียง คนญอจะมีระดับเสียงที่สูงกว่าคนเขมร อีกทั้งในด้านรูปแปรของเสียงพบว่า คนญอมีจำนวนของรูปแปรที่มากกว่าคนเขมร โดยคนญอจะมีรูปแปร 4 รูป ในขณะที่คนเขมรมีจำนวนของรูปแปร 3 รูป ซึ่งรูป/ทิศทางของรูปแปรในทั้ง 2 กลุ่มชนมีทั้งรูปที่เหมือนและต่างกัน

3.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 พยางค์ตายสระเสียงสั้น จะมีสัทลักษณะ 2 แบบ ดังนี้

3.2.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 1 พยางค์ตายสระเสียงสั้น ทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์มีสัทลักษณะเป็นเสียงระดับ ซึ่งสามารถแสดงการเปรียบเทียบได้ดังนี้

ตารางที่ 7.23

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 1 พยางค์ตายสระเสียงสั้น
ในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนกวยในการพูดแบบต่อเนื่อง

กลุ่มชาติพันธุ์	สัทลักษณะ	รูปแปร
คนไทยอีสาน	[3 ⁴⁴³]	[43] [3 ⁴⁴]
คนเขมร	[3 ⁴⁴³]	[5 ³]/[45]
คนกวย	[3 ⁴⁴³]	[43] [33 ⁴]

ผลของการเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 1 พยางค์ตายสระเสียงสั้นแสดงให้เห็นว่า ทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์มีสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่เหมือนกันทั้งด้านรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์และด้านระดับเสียงวรรณยุกต์ แต่ในด้านรูปแปรของเสียงวรรณยุกต์พบว่า ทั้ง 3 กลุ่มชนจะมีรูปแปรที่เหมือนและต่างกัน คือ รูปแปรที่เป็นเสียงตกจะปรากฏในทั้ง 3 กลุ่ม โดยจะมีระดับของเสียงที่ต่างกันคือ คนไทยอีสานและคนกวยจะมีระดับของเสียงวรรณยุกต์เท่ากัน แต่คนเขมรจะมีระดับของเสียงวรรณยุกต์ที่สูงกว่า ส่วนรูปแปรที่เป็นเสียงขึ้นจะปรากฏเฉพาะคนเขมรและคนกวยเท่านั้น ซึ่งคนเขมรจะมีระดับของเสียงที่สูงกว่าคนกวย

3.2.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงสั้น ปรากฏในระบบวรรณยุกต์ของทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งมีสัทลักษณะเป็นเสียงตก ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 7.24

การเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงสั้น
ในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนกวยในการพูดแบบต่อเนื่อง

กลุ่มชาติพันธุ์	สัทลักษณะ	รูปแปร
คนไทยอีสาน	[4 ²]	[44 ⁴]
คนเขมร	[3 ²]	[44 ⁴]/[33 ²]
คนกวย	[43 ⁴]	[33]

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบในตารางข้างจะเห็นว่า สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 แบบที่ 2 พยางค์ตายสระเสียงสั้นของคนทั้ง 3 กลุ่มชนมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์เหมือน

กันคือ เป็นเสียงตก โดยที่คนญจะมึระดับเสียงที่ใกล้เคียงกับคนไทยอีสานมากกว่าคนเขมร สำหรับเรื่องรูปแปรของเสียงพบว่า คนไทยอีสานและคนญมีจำนวนของรูปแปรเท่ากัน แต่มีรูปของรูปแปรและระดับเสียงของรูปแปรที่ต่างกัน ส่วนคนเขมรพบว่า มีจำนวนของรูปแปรมากกว่าคนไทยอีสานและคนญ รวมทั้งในด้านรูปของรูปแปรและระดับเสียงของรูปแปรก็แตกต่างจากคนไทยอีสานและคนญด้วย

4. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ในภาษาไทยอีสานของคนไทยอีสาน คนเขมรและคนญแบ่งตามลักษณะโครงสร้างพยางค์ได้ 2 แบบ คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์เป็น และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตาย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์เป็น ในภาษาไทยอีสานของทั้ง 3 กลุ่มชนจะมีสัญลักษณ์เป็นเสียงตก ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 7.25

การเปรียบเทียบสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์เป็นในภาษาไทยอีสาน
ของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนญในการพูดแบบต่อเนื่อง

กลุ่มชาติพันธุ์	สัญลักษณ์	รูปแปร
คนไทยอีสาน	[3 [^] 2]	[22 [^] 1]
คนเขมร	[3 [^] 2]	[3 [^] 42 [^]][422 [^]][3 [^] 3 [^] 3]
คนญ	[32]	[3 [^] 43] [32 [^] 2 [^]][322 [^]]

จากการเปรียบเทียบสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์เป็นของผู้พูดทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์จะเห็นว่า สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์เป็นของผู้พูดทุกชาติพันธุ์มีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์และระดับเสียงคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มีรูปวรรณยุกต์เป็นเสียงตกเหมือนกัน แต่ในด้านระดับเสียง คนญจะมีระดับเสียงที่ต่ำกว่าคนไทยอีสานและคนเขมรเล็กน้อย สำหรับในด้านรูปแปรของเสียงวรรณยุกต์พบว่า คนไทยอีสานมีรูปแปร 1 รูป คือเป็นเสียงขึ้น-ตก ส่วนคนเขมรและคนญมีจำนวนของรูปแปร 3 รูปเท่ากัน โดยที่รูปของรูปแปรในทั้ง 2 กลุ่มชนจะมีรูปทั้งที่เหมือนและต่างกัน คือ ทั้ง 2 กลุ่มชาติพันธุ์จะมีรูปแปรที่เป็นเสียงขึ้น-ตกและเสียงตก-ขึ้นตอนท้ายเหมือนกัน แต่จะมีรูปที่ต่างกันคือ คนเขมรจะมีรูปแปรเป็นเสียงระดับ-ตก ส่วนคนญจะมีรูปแปรเป็นเสียงตก-ระดับ

4.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงยาว ของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนกูยจะมีสัญลักษณ์เป็นเสียงตก ดังแสดงการเปรียบเทียบในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7.26

การเปรียบเทียบสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงยาวในภาษาไทยอีสาน
ของคนไทยอีสาน คนเขมร และคนกูยในการพูดแบบต่อเนื่อง

กลุ่มชาติพันธุ์	สัญลักษณ์	รูปแปร
คนไทยอีสาน	[3 ¹]	[322 ¹] [45]
คนเขมร	[3 ¹]	[2 ³ 1 ¹] [222 ¹]
คนกูย	[32]	[3 ² 2 ³] [22] [34]

จากตารางแสดงการเปรียบเทียบสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงยาวของคนไทยอีสาน คนเขมรและคนกูยข้างต้นพบว่า เสียงวรรณยุกต์ของทั้ง 3 กลุ่มชนมีรูป/ทิศทางของเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงตกเหมือนกัน แต่จะมีระดับเสียงของวรรณยุกต์ที่แตกต่างกัน คือ คนไทยอีสานและคนเขมรจะมีระดับเสียงที่สูงกว่าคนกูยเล็กน้อย ส่วนในด้านของรูปแปรของเสียงวรรณยุกต์พบว่า คนกูยมีการแปรของเสียงมากที่สุด คือ มีรูปแปร 3 รูป ดังนี้ 1. เสียงตก-ขึ้นตอนท้าย [3²2³] 2. เสียงระดับ [22] 3. เสียงขึ้น [34] ส่วนคนไทยอีสานและคนเขมรจะมีการแปรของเสียงเป็น 2 รูป คือ คนไทยอีสานจะแปรเป็นเสียงตก-ขึ้นตอนท้าย [322¹] และเสียงขึ้น [45] ในขณะที่คนเขมรจะมีการแปรของเสียงแปรเป็นเสียงขึ้น-ตก [2³1¹] และเสียงระดับ-ขึ้นตอนท้าย [222¹]

สำหรับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 พยางค์ตายสระเสียงสั้น พบว่าปรากฏในระบบวรรณยุกต์ของคนเขมรและคนกูย ซึ่งมีสัญลักษณ์เป็นเสียงตก ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้